Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Paludan-Müller, Frederik.; af Frederik Paludan-Müller.
Titel | Title:	Tiderne skifte : Skuespil i 3 Akter
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : C. A. Reitzels Forlag, 1874
Fysiske størrelse | Physical extent:	140 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

55,- 170.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022044101

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Tiderne skifte.

Skuespil i 3 Akter

af

Frederik Paludan-Müller.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1874.

Tiderne skifte,

Skuespil i 3 Akter

af

Frederik Paludan-Müller.

Kjøbenhavn.
C. A. Reitzels Forlag.
1874.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Personerne.

Kong Frederik den Femte.
Geheimeraad Bernstorff, Statsminister.
Grev Pleſs, Geheimeraad.
Grevinde Pleſs, hans Hustru.
Grev Otto, } deres Børn.
Comtesse Anna }
Dr. medicinæ **Axel Lind**, yngste Professor ved Universitetet.
Jomfru Henriette Fugl, Actrice ved Theatret.
Sofus, Tjener hos **Grev Pleſs**.
Frants, **Grev Ottos** Tjener.

En Kammerjunker. En kongelig Lakai. En anden Tjener hos **Grev Pleſs**. Hautboiſter af Livgarden og Fakkelbærere.

Handlingen foregaaer i Slutningen af **Frederik den Femtes** Regjeringstid og i Tidens Costume. Første Akt paa Landet, paa **Grev Pleſs's** Gods; anden Akt i Kjøbenhavn; tredie Akt i Fredensborg Slotshave.

Første Akt.

Første Scene.

Et Haveparti med Løvtræer i Baggrunden. Tilvenstre Indgang til Huset, i hvis øverste Etage et Vindue staaer aabent. Tilhøire en Løvhytte. I Forgrunden, i Nærheden af Huset, et stort Træ med en Bænk under. Paa en tæt derved staaende Klædebærer hænge forskjellige Klædningsstykker, som Frants udbanker med et Spanskrør idet Tæppet gaaer op. Den gamle Sofus staaer ved Siden og seer til.

Sofus (tager en Priis).

Nu kan det være nok, Frants! Du faaer ikke mere Støv af Klæderne, om Du saa bankede til imorgen.

Frants.

Men jeg tilfredsstiller en indre Trang. (Han standser med sit Arbeide og gaaer hen til Sofus.) Seer Du, gamle Ven! Du som er under samme Aag, som jeg: Vi Tjenere, som af og til faae Bank og Børst af vore Herrer, vi tage vor Opreisning, naar vi til Gjengjæld børste og banke deres Klæder, saa Støvet staaer af dem. Det er Lige for Lige.

Sofus.

Der mangler dog Noget i Ligheden.

Frants.

Ja vel, der mangler Kroppen bag Klæderne. Men en Kjole har lige saavel Rygstykker som en Krop, saa jeg med god Grund kan sige, at vi ved at banke vore Herrers Kjoler, gi'er vore Herrer paa Rygstykkerne.

Sofus.

Du er den samme Galfrands efter Reisen som før Reisen.

Frants.

Ja, kald mig kun Galfrands, men vogt Dig for at kalde mig gale Frants. Du som har siddet hjemme og passet Gryden, Du har ingen Forestilling om hvor klog jeg er bleven, hvilken Land- By- Sprog- og Menneskekundskab jeg har erhvervet mig paa denne Udenlandsreise. Jeg har faaet en Erfaring, der er altomfattende; ja hvad Mere er, jeg har lært at tjene to Herrer, der skal være noget af det Sværeste i Verden.

Sofus.

Men hvordan kom Du egentlig i dette dobbelte Tjenesteforhold? (Affides.) Jeg maa see at pumpe ham.

Frants.

Det var i Hamborg, hvor Grev Otto for 2 Aar siden stødte sammen med Doctor Lind, hans gamle Bekjendt. Da de Begge reiste udenlands af

samme Grund, for at glemme deres Hjertesorg og uddanne deres Aand — thi Du maa vide, Sofus, det er kun maadeligt bevendt med jer Dannelse herhjemme; den kan neppe kaldes Bundfaldet af Pariserdannelsen: Altsaa, de unge Herrer besluttede at gjøre Reisen sammen, og da Dr. Linds Tjener just var bleven syg, maatte jeg paatage mig det dobbelte Tjenerskab og tjene to Herrer — naturligviis mod dobbelt Løn.

Sofus.

Det lettede vist Tjenesten betydeligt.

Frants.

Ja vist lettede det; men det var ogsaa fornødent, da Tjenesten var høist anstrengende. Sæt Dig ind i Situationen og betænk, at jeg skulde gjøre mig lækker og behagelig for begge mine Herrer.

Sofus.

Er det da saa vanskeligt at bære Kappen paa begge Skuldre?

Frants.

Ja, naar Herrerne ere saa store Contraster. Grev Otto, som Du jo selv kjender, er et Rør, der svaier for Vinden, blød som sin Moder, og dog alt imellem stiv som sin Fader. Dr. Lind er nu stik modsat. Han er en Mand af eet Stykke, har sine uforgribelige Meninger og sine faste Principer, der skal gjennemføres om saa Himlen skulde falde ned —

og saa er han saa boglærd, saa sværmerisk, saa høitflyvende.

Sofus.

Ja vist er han høitflyvende. Hør, fortæl mig, lille Frants! sværmer Dr. Lind endnu for Comtesse Anna?

Frants.

Ja, hvem kan vide det?

Sofus.

Han, en simpel Doctor medicinæ, som i sin Galskab vovede at beile til en Comtesse. Men den gamle Greve viste ham da ogsaa Vinterveien.

Frants.

Under sin Fraværelse er han bleven Professor ved Universitetet; men hvem han nu sværmer for, er en Hemmelighed.

Sofus.

Men Grev Otto da? Har han ladet sin Lokkedue, sin lille Actrice, fare? Det var jo for hendes Skyld han blev sendt udenlands, for at svede Kjærligheden ud. Hvordan staaer det sig med Grev Otto?

Frants (seer stivt paa ham).

Er der Noget, Sofus, som Du gjerne vilde vide?

Sofus.

Har han skrevet hende til paa Reisen?

Frants.

Han skrev mange Breve.

Sofus.

Men var det til Actricen — til Jfr. Fugl?

Frants.

Du er den vise Sofus, men dog langtfra klog nok til at agere Spion.

Sofus.

Spion? Jeg Spion?

Frants.

Ja, for din høie Patron, Grev Plefs. Troer Du ikke, jeg har lugtet Lunten? Det er knap to Timer siden Du kom hertil, i Følgeskab med Comtesse Anna, og hvad Andet har Du gjort i disse 2 Timer, end plaget mig med delicate, nærgaaende Spørgsmaal?

Sofus.

Det er af Nysgjerrighed, Frants, af puur Nysgjerrighed.

Frants.

Ja Pokker troe Dig! Men der seer jeg mine to Herrer komme fra Spadsereturen. Nu maa jeg afsted, ned i Landsbyen, og udrette mit Ærende. Krum Du imens Ryg for dine Overmænd, og bild dem noget Løgn paa Ærmet; men fortæl dem endelig ikke, at jeg har banket dem i deres Fraværelse. (Tager Klæderne paa Armen, Klædebæreren i Haanden, og løber ind.)

Sofus (ene).

Det er en næsviis Knægt! han vil spille Holbergs Henrik. Men hvad skal jeg nu selv gjøre? Hvem havde anet, at Dr. Lind var fulgt hjem med Grev Otto og var her paa Gaarden? Havde den gamle Greve vidst det, var Comtesse Anna neppe bleven sendt herud, for at byde sin Broder velkommen. Hvad skal jeg gjøre? (Tager en Priis.) Nu har jeg det! Jeg vil lade Comtessen forstaae, at her er Ugler i Mosen, uden dog at sige hende, hvad det er for Ugler. Som lydig Datter bør hun holde sig skjult, til jeg i al Stilhed kan praktisere hende bort. (Følger efter Frants ind i Huset.)

Anden Scene.

(Dr. Lind og Grev Otto, som et Øieblik ere standsede, træde frem.)

Otto.

Naa, hvad siger Du om vor Spadseretur? Var den ikke skjøn?

Lind.

Ja, det er vist, Danmark er et deiligt Land, naar det har sin skjønne Dag; det mærker man bedst, naar man kommer udenlands fra. I de tre Dage, vi nu har tilbragt her, har jeg ikke gjort Andet, end at beundre og studere Egnens Skjønhed.

Otto.

Og tænke paa dit nye Professorat.

Lind.

Ja hvorfor ikke? En Udnævnelse til Universitets-professor kan nok vække Tanker hos en stakkels Doctor medicinæ, som er uden Praxis og har sat sine Midler til paa en Udenlandsreise.

Otto.

Hvad Du dog neppe fortryder.

Lind.

Nei, denne Reise vil jeg aldrig fortryde, om den end har tømt min Pung. Først har jeg paa den lært Dig at kjende, og faaet Dig kjær; dernæst har jeg udvidet mine Kundskaber, saa jeg tør sige, jeg vender hjem som en dygtigere Læge, end da jeg drog ud. Og endelig har jeg i Schweiz stiftet personligt Bekjendtskab med hiin berømte Genferborger, hvis Lærdomme og Skrifter mere og mere ville gjennemsyre Samfundet og faae Herredømme over Aanderne.

Otto.

Ja, hvormange Proselyter har ikke allerede denne Rousseau gjort.

Lind.

En Mand, hvis Tilhænger og Discipel jeg er bleven, ikke paa Grund af den Opsigt han vækker i Verden, eller paa Grund af hans revolutionære Po-

litik: nei! men fordi han først og bedst af Alle har udtalt mine Ungdomsdrømme, og hævdet de store Principer: Frihed, Lighed og Broderskab; først af Alle har vovet Kampen mod vort forgvaklede moderne Samfund, og viist os den eneste Vei til Redning, ved at vi vende os bort fra vor Overtro, fra vore sociale Vildfarelser og Daarskaber, og kaste os i Sandhedens og Naturens Arme.

Otto.

Det vilde glædet Rousseau at høre Dig tale; men priser Du Mesteren, saa lad mig prise Disciplen. Ja, Ven, hvad vilde jeg nu være uden Samlivet med Dig, uden denne Reise, hvor vi deelte Godt og Ondt, udvexlede vore Tanker om Alt, og hvor Du i Sandhed drog mig op fra en lavere i en høiere Sfære. I det nye Lys, hvor Du fremstillede mig Livet, blev Alt mig nyt, paa min gamle Kjærlighed til Henriette nær — denne saa haardt prøvede Kjærlighed, som Du dog tog i naadig Beskærmelse.

Lind.

Ja, jeg kunde ikke opdage Pletten paa hende og hendes Stand. For mig maa en Skuespiller gjerne begraves i christen Jord, hvor haardt det end kneb for Moliere.

Otto.

Du veed ikke hvor Du vandt mit Hjerte, ved

dette dit Forsvar for Skuespilkonsten, som Tolk for Idealet og Menneskelivet; hvor min Agtelse for Henriette og mig selv steg; hvor min Tilbøielighed i mine egne Øine blev adlet, saa det næsten syntes mig en hellig Pligt, tiltrods for min Faders Forbud at holde min Kjærlighed fast.

Lind.

Veed Ifr. Fugl at Du er vendt tilbage — at Du er her?

Otto.

Jeg skrev hende til fra Korsør, og venter hende herud idag.

Lind.

Held og Lykke til Eders Møde! og lad mig samtidig gjøre et godt Ønske for mig selv. Gid din Søster Anna maa have bevaret sin Godhed for mig, under vor Fraværelse; gid jeg ikke som Læge maa have cureret hende saa grundigt, at der jo dog endnu maa være et lille Hjertesaar tilbage.

Otto.

Jeg troer jeg tør staae Dig inde derfor. Hun føler sig endnu i en dyb Taknemmelighedsgjæld til Dig.

Lind.

Og dog er det egentlig mig, som er hendes Skyldner.

Otto.

Men hvem kommer der! Seer jeg ret? min Faders gamle Tjener.

Tredie Scene.

(Sofus, som er traadt ud af Døren, nærmer sig med et Brev i Haanden.)

Otto.

Sofus! Er det virkelig Dig?

Sofus.

Ja, Hr. Greve! gamle Sofus, i egen ringe Person.

Otto.

Naar er Du kommen hertil?

Sofus.

For to Timer siden, just som Hr Greven var gaaet ud at spadsere.

Otto.

Hvordan staaer det til i Kjøbenhavn? Hvordan har mine Forældre det?

Sofus.

Godt! Baade Hs. Excellence og Grevinden befinder sig fuldkommen vel.

Otto.

Og min Søster?

Sofus.

Ogsaa hun befinder sig vel.

Otto.

Og hvad sagde de til, at jeg, istedenfor strax at tage til Byen, gjorde en Afstikker herud paa Landet?

Sofus.

Deres høie Forældre bleve først noget forundrede; men da de hørte, at det var for at udhvile efter Reisen, sloge de sig til Ro. Her bringer jeg Svaret paa Hr. Grevens Brev.

Otto.

(Til Dr. Lind efterat have aabnet og gjennemløbet Brevet.)

Det er fra min Fader, med en Efterskrift fra min Moder. De ønske at jeg strax skal komme til Byen. Min Moder skriver, at min Søster har faaet streng Befaling, at bringe mig tilbage med. (Til Sofus.) Hvorledes? min Søster? Hvad vil det sige?

Sofus.

Ja, hvem kan vide det?

Otto.

Kommer min Søster da ogsaa herud?

Sofus (rømmer sig).

Comtesse Anna? Nei, det gjør hun vist neppe.

Anna (oppe fra det aabne Vindue, con moto):

La, la, la, la! La, la, la, la!

Otto (seer sig om).

Hvad var det? Der var Nogen, der sang.

Anna (som før).

La, la, la, la! La, la, la, la!

Otto.

Igjen! (Seer iveiret.) Hvad seer jeg! Anna, min Søster! Du her?

Lind (gjør et Skridt frem).

Din Søster! Er det muligt?

Otto (til Sofus).

Hvorledes hænger det sammen? (Til Anna.) Hurtig, stig herned, Anna! Kom herud i Haven!

Anna (fra Vinduet).

Kan ikke. Jeg er en Fange.

Otto.

Hvordan!

Anna.

Man har lukket mig inde.

Otto.

Hvem? Hvorfor?

Anna.

Gamle Sofus har dreiet Noglen om.

Otto (til Sofus).

Har Du?

Sofus.

Det maa jeg have gjort i Tanker.

Otto.

Din gamle Ræv! Men saa vidste Du jo, at

hun var herude. Følg mig! Afsted! Op at befrie din Fange! (Tager Sofus ved Armen; Begge gaae ind.)

Lind (alene).

Comtesse Anna her! Det overgaaer min dristigste Forventning. Vel havde jeg haabet, igjen at knytte den sønderrevne Traad; men allerede her — saa ganske uformodet . . . Det er dog vist, at vi Mennesker gaae iblinde, at det er fremmede Magter, der føre os, medens vi selv kun ere Børn, der lade os lede.

Fjerde Scene.

(Otto kommer ud fra Huset med Anna ved Haanden.)

Otto (visende paa Lind).

Der staaer han — seer Du?

Anna.

Det var dog mærkeligt! ganske som jeg havde drømt det. (Hun hilser.)

Lind (bukker).

Ja, Comtesse! det gaaer til som i et Eventyr: Ønskerne opfyldes af usynlige Aander.

Anna (rækker ham Haanden).

Maa jeg ønske Dem velkommen hjem fra Deres Reise.

Lind (kysser hendes Haand).

Intet Velkommen paa dansk Grund og fra danske Læber kunde være mig kjærere. (Betragter hende.)

De er endnu ganske den samme. De har ikke forandret Dem det mindste. Deres Ydre er lige saa frisk og blomstrende . . . Undskyld, jeg taler som Doctor.

Anna.

Det er saa naturligt. Men heller ikke mit Indre er blevet et andet. Jeg veed i det Mindste ikke deraf. Dog, hvem tør cavere for sig selv?

Otto.

Jeg tør cavere for Dig. Men ikke blot for Dig; ogsaa for min Ven, Dr. medicinæ Axel Lind, hvem jeg snart i to Aar har fulgt som hans Skygge. Endnu er han lige saa ydmyg som før; endnu bestandig din tro og underdanige Slave.

Lind.

Deres Broder foregriber kun, hvad jeg selv vilde sagt. Ja, dyrebare Anna! skjøndt Deres Fader ved min Bortreise afskar mig ethvert Fremtidshaab, har mit Hjerte i disse 2 Aar dog aldrig ophørt at banke for Dem. Det forekom mig bestandig, som ventede der mig en stor Lykke ved min Hjemkomst til Fædrelandet, og som Lykkens Bæger just skulde rækkes mig af Deres Haand.

Anna.

Hvor gjerne rakte jeg Dem dette Bæger, stod det til mig! Har De ikke fordum frelst mit Liv og

ikkjenket mig Sundhedens kostelige Drik? Jeg er ikke utaknemmelig; men er jeg ikke min Faders Datter?

Lind.

De var min første livsfarlige Patient; hvad Under, at De blev mig uforglemmelig?

Otto.

Og hvad Under, at Doctoren og Patienten endnu maa have meget at forhandle med hinanden? Det kunde passelig skee hist i Løvhytten, medens jeg selv taler med Frants, som der kommer ilende. (Peger hen imod Baggrunden.)

Lind.

Vil min fordums Patient i al Taalmodighed forunde mig en Samtale under fire Øine?

Anna.

Er ikke Patience en Patients første Pligt? — (De gaae ind i Løvhytten.)

Femte Scene.

(Frants kommer hurtig ind fra Baggrunden af Scenen.)

Otto.

Naa, har Du saa, efter Ordre, været nede i Landsbyen?

Frants.

Jeg kommer lige derfra, Herre.

Otto.

Naar kommer Postvognen der forbi?

Frants.

Om en lille halv Time. Vognen holder 10 Minuter ved Kroen og kjører saa videre.

Otto.

Saa begiv Dig igjen ned til Kroen, at Du kan være tilstede, naar Passagererne indtræffe. Skulde Du faae Øie paa hende, Du veed nok —

Frants.

Paa Jomfru Fugl!

Otto.

Raab ikke saa høit. Skulde Du see hende paa Vognen, saa kald hende ikke strax ved Navn. En Actrice er en offentlig Person, og det kunde vække Opsigt.

Frants.

Overlad det trygt til mig, Herre! Har jeg ikke et heelt Aar været Postillon d'amour mellem Dem og Jfr. Fugl? og har jeg ikke paa hele vor Reise bragt Deres Breve til hende paa Posthuset, saa jeg kan Adressen udenad: à Mademoiselle, Mademoiselle Henriette Fugl, comedienne au Théatre royal. Copenhague, rue Christenbernikovstræde, Numero six, au Quatrième.

Otto.

Rigtig! og jeg stoler endnu paa din Conduite. Ja, Frants! nu gjælder det om at naae Maalet.

Frants.

Jeg skal ærlig staae Herren bi. Men Kampen vil blive haard. Grev Pless er ikke den Mand, man kan tage ved Næsen. Der vil udkræves baade Snildhed og Fasthed.

Otto.

Men hvor kjøber jeg Mod, Frants? Nu jeg nærmer mig Hjemmet, begynder det at svigte.

Frants.

Vi maae skaffe os en Allieret i Grevinden, Deres Fru Moder. Men især maa Herren vogte Dem for den gamle Ræv, Sofus. Han er Deres Faders Spion, og dertil en stor Hykler.

Otto.

Jeg har allerede mærket det.

Frants.

Betro ham hverken Deres Pung eller Deres Hjerte.

Otto.

Det har jeg heller ikke ifinde.

Frants.

Lad Jfr. Fugl beholde Deres Hjerte i Bytte mod sit, og lad mig, ligesom paa Reisen, forvare Deres Pung. Derved staae vi os Alle bedst.

Otto.

At Du staaer Dig bedst derved, kan jeg begribe.

Frants.

Ogsaa De, Herre! Ogsaa De og Jomfru Fugl. Det er jo saa klart. Thi hvorfor gav Naturen os et Hjerte, uden for at vi skal skjenke det bort? og hvortil gav den os Pengepunge — fyldte Pengepunge — uden for at vi skal tomme dem? Beholder man sit Hjerte for sig, bliver man en Egoist, en egenkjærlig Patron, en Slyngel; og tømmer man ikke sin Pung, bliver man en Gniepind, en Usling, som ikke fortjener at eie 2 ß. Nu mener jeg, Herre! . . .

Otto.

Aa, hold op med det Vaas! Begiv Dig afsted og ned paa din Post i Landsbyen.

Frants.

Jeg gaaer, Herre! Jeg gaaer. Maaskee møder jeg allerede Jomfruen paa Veien. (Frants bort.)

Otto (ene).

Ja, vel maa jeg gjentage det: hvor kjøber jeg Mod? — Hvorledes bevare Fasthed overfor den faderlige Myndighed — overfor denne Staalvillie, hvorunder jeg fra Dreng af har maattet bøie mig? Var Kjærligheden ikke almægtig, jeg kunde tvivle om Udfaldet. Nu maa jeg ind, og tage Sofus i skarpt Forhør. Baade om Personer og Tilstande hjemme

skal han give mig nøiagtig Besked. Midt i Havnen har jeg ikke Lyst at strande paa ubekjendte Skjær.

(Gaaer, men standser og raaber hen imod Løvhytten:)

Kom kun frem igjen af Skjulet! Pladsen er fri, og her staaer en Bænk, til Sæde for Lykkelige.

(Gaaer ind.)

Sjette Scene.

(Idet Otto gaaer bort, træde Dr. Lind og Anna ud af Løvhytten.)

Lind.

Ja, han har Ret: Pladsen er fri, og derhenne under Træet staaer ganske rigtig en Bænk —

Anna.

Paa hvilken jeg tidt har følt mig lykkelig, dengang jeg efter min langvarige Sygdom kom herud paa Landet, for at samle Kræfter.

Lind.

Saa lad os prøve dette Lykkens Sæde! (De sætte sig.) Ja, det er rigtigt! her er just en Hvileplads for en Reconvalescent. Men denne svære Sygdom, kjære Comtesse Anna, som De nu igjen nævner, og som Alverden beklagede, hvor ofte har jeg ikke velsignet den. Den bragte mig for første Gang i Deres Nærhed, da Deres Fader — dengang min varme Ven — førte mig hen for Sengen, hvor De laa ubevægelig, bleg som Døden. Seer De, hviskede han, mit stakkels

Barn! hun aander neppe. Deres Principal har igaar opgivet hende. Hvis De, min unge Ven, formaaer det, saa gjør her et Mirakel.

Anna.

Og De gjorde saa virkelig Miraklet.

Lind.

Naturen gjorde dette Mirakel, medens jeg tog Honoraret, og høstede Complimenter og Tak af hele Familien.

Anna.

At De fik min Tak, er vist. De havde paany aabnet mig Glædens Kilder. Døden er saa alvorlig, men Livet er Glæde; det følte jeg dengang saa klart.

Lind.

Maatte De altid beholde denne glade Overbevisning!

Anna.

Uden denne Glædesfølelse, der har fulgt mig fra min Barndom, hvordan troer De jeg vilde have taalt, hvad jeg siden maatte taale: min Faders Vrede, hans Afslag paa Deres Beilen, Deres egen Bortreise og lange Bortebliven? Havde jeg ikke forstaaet at brygge Mjød af Malurt, suge Fryd af Savn, og lægge Patience med Kort: hvordan troer De, det vilde have gaaet mig?

Lind.

Alt imellem vovede jeg dog, gjennem Deres Broder, at sende Dem en Hilsen.

Anna.

Og enhver saadan Hilsen var mig som en Trækfugl, der bebudede Sommerens Komme. Saaledes blev det ved i al den Tid, De var borte.

Lind.

Blot nu ikke, ved min Hjemkomst, de mørke Tordenskyer trække op!

Anna.

Lad dem komme, de mørke Skyer! Har Skilsmissen, midt i Savnet, bragt mig saamegen Glæde, skulde jeg da frygte for, hvad Gjensynet kan bringe? Har jeg ikke mit Claveer og min Sang? Med Musikens Toner kan jeg forjage alle Dæmoner. (con grazia:) La, la, la, la! La, la, la, la!

Lind.

O, elskværdige Anna! hvor jeg i Deres Nærhed skammer mig ved at yttre Frygt. Hvor er det muligt at see Dem ind i de klare Øine, og huse mørke Tanker? Bort med Fremtids-Bekymringer! Har jeg ikke selv bragt en beskyttende Talisman hjem med fra Reisen? en Talisman, paa hvilken jeg urokkelig stoler.

Anna.

O, lad mig see den! Viis mig denne Talisman! Jeg har altid fæstet Lid til Tryllemidler.

Lind.

Men min Talisman er usynlig.

Anna.

Usynlig! Hvad er den da? hvori bestaaer den?

Lind.

Den bestaaer i en urokkelig Tro paa den Natur, vi Alle bære inderst i os — denne skjulte Natur, saa nær beslægtet med den os omgivende, almægtige Natur, hvis Maal er Alles Lykkelighed.

Anna.

Saa Deres Talisman er Naturen? Den Talisman er rigtignok for stor til at bære om Halsen.

Lind.

Men ikke for stor til at gjemme i Hjertet. Ja, dyrebare Anna! De skal vide Alt. Jeg har gjort et sjeldent Fund paa min Reise: seet, talt og bleven fortrolig med Naturens store Bannerfører og Apostel —

Anna (reiser sig).

Tys! Der kommer Nogen. Jeg hører Fodtrin.

Lind.

Saa lad os gaae ind! Der skal jeg indvie Dem i Alt. (Begge gaae ind i Huset.)

Syvende Scene.

(Jomfru Fugl og Frants komme fra Baggrunden af Scenen, Frants bærende Ifr. Fugls Randsel paa Skulderen.)

Frants.

See her er Huset, Jomfru! Her kan De slaae

Dem til Ro efter den lange Kjørsel og vor korte Spadseregang. Her boer Grev Otto.

Ifr. Fugl.

Her staaer jeg altsaa ved Maalet, og med bankende Hjerte.

Frants.

Jomfruen seer saa alvorlig og tungsindig ud.

Ifr. Fugl.

Og har jeg ikke Grund dertil? Hvem kjender bedre end Du min sørgelige Historie, Du som saa tidt gik Bud imellem Grev Otto og mig.

Frants.

Ja vistnok er Historien sørgelig, for saavidt som den gamle Greve neppe gi'er sit Samtykke til, at Grev Otto og De bliver Mand og Kone; men Historien er paa den anden Side dog ogsaa glædelig, paa Grund af al den Kjærlighedshenrykkelse, De midt i Deres Ulykke beggeto har fornummet. Desuden behøver De jo ikke at opgive Haabet, Jomfru! Som Actrice maa De jo vide, at Enden ikke altid er Begyndelsen lig, og De maa jo mange Gange have spillet i Stykker, der begyndte i Graad og endte i Latter.

Ifr. Fugl.

Ja Du er en god Trøster. Min Ulykke er jo netop, at jeg er Actrice.

Frants.

Er det en Ulykke at være Actrice, at staae paa Bræderne belyst af Lamper, sminket og deilig paaklædt, mens hele Publicum stirrer paa Dem som paa en Gudinde? Den Ulykke var der vist Mange, der ønskede sig. Den Ulykke har jo netop været Deres Lykke. Var det ikke som Dronning Dido at De gjorde det dybe Indtryk paa Grev Otto, der ganske bedaaret sad nede i Parterret, og fra den Aften hverken havde Rist eller Ro, før han, i den troløse Æneas' Sted, der løb fra Dem, kunde omfavne Dem som sin Kjæreste?

Ifr. Fugl.

Det var en lykkelig Tid.

Frants.

Priis De Deres Skjæbne, Jomfru, at De er bleven Skuespillerinde; at De — et stakkels forældreløst Barn — endnu i levende Live er kommen til at staae med Palmer i Hænderne. De kan være stolt af Deres Actricetitel; thi næst efter Liniedandserinder og Hesteberiderske, har altid Actricer gjort mest Indtryk paa mit og andre følsomme Hjerter — ja De selv, Ifr. Fugl, har ikke saa sjelden staaet for mig med en Glorie, naar jeg oppe fra Galleriet saae Dem ned paa Hovedet. Vær derfor ved frisk Mod; Alt kan endnu blive godt.

Ifr. Fugl.

Det bliver aldrig godt. Men gaa nu og meld din Herre min Ankomst.

Frants.

Tøiet bringer jeg op paa Gjæstekammeret. Der, for det store Speil, skal De vel gjøre Toilette?

(Frants bort.)

Ifr. Fugl (ene).

Nei, jeg har Andet at tænke paa end at gjøre Toilette. O, hvor jeg føler mig ulykkelig! Otto har stævnet mig herud, for at vi i Forening, førend han kommer til Byen, kunne lægge Planer for vor Fremtidslykke, og saa skal det være mig, som bringer ham denne nedslaaende Efterretning! — Jeg har dog Brevet hos mig? (Tager det op af Lommen.) Ja her er det, dette Ulykkespapir, der tilintetgjør alle mine Forhaabninger. Selv om jeg opgav min Stilling ved Theatret, hvad vilde det nytte? Det er jo ikke blot min Theaterstilling, men min ringe Stand og Herkomst, der, ifølge hele Brevets Tone, lægger uoverstigelige Hindringer i Veien. Ja, hvad har alle mine Anstrengelser hjulpet mig — alle mine Bestræbelser for at blive Otto værdig? Den fattige, forældreløse Pige, hvis Fader var en simpel Haandværker, er ved sin ringe Fødsel udelukket fra de høiere Classers Selskab. Hun tør ikke overstige den dragne Tryllе-

kreds, og vee hende, om hun vovede det! (Sætter sig paa Bænken med Haanden for Øinene.)

Ottende Scene.

(Otto træder ud af Døren, uden strax at blive Ifr. Fugl vaer.)

Otto.

Hun skulde efter Frants's Ord være her i Nærheden. Hvor da? (Seer sig om.) O, hvad seer jeg! Elskede Henriette: vær hilset, vær hilset! (Iler hen og omfavner Henriette Fugl, som ved hans Udraab har reist sig fra Bænken.)

Henriette.

Vær ogsaa Du hilset, elskede Otto! Velkommen tilbage til Hjemmet!

Otto.

O, hvilken Fryd at gjensee Dig! Igjen at trykke din Haand!

Henriette.

Hvor jeg føler mit Mod voxe, ved atter at støtte mig til din Arm!

Otto.

Støt Dig kun til mig! Min Trofasthed har ikke taget Skade paa Reisen.

Henriette.

O, Du veed ikke, hvor jeg har længtes efter Dig i disse to Aar.

Otto.

Jeg ikke mindre.

Henriette.

Ved Alt hvad jeg foretog mig, havde jeg Dig i Tanke. Spillede jeg Comedie, tænkte jeg mig altid Dig som Tilskuer nede i Parterret. Sad jeg ved Aftenlampen paa mit Qvistkammer, hoit under Taget, og studerede fremmede Sprog: altid var da et Blik paa dit Billede Lønnen for min Flid.

Otto.

Saa Du har været saa flittig i min Fraværelse?

Henriette.

Ja, maatte jeg ikke stræbe at uddanne mig, for at jeg ikke, naar Du kom hjem, skulde staae tilskamme overfor dine mange Kundskaber?

Otto.

O, mine Kundskaber ere just ikke voxede stort paa Reisen. Jeg har mere lært af Livet end af Bøger.

Henriette.

Men jeg har holdt mig til Bøgerne. De har været min Trøst og Glæde under vor Adskillelse. Er der Noget i Verden, der kan lignes med Bøger? Naar jeg fordybede mig i Poesi og Historie, hvor bleve Stuens snevre Vægge da udvidede, og hvor blev der hoit til Loftet! hvor skinnede da tidt Vaarsolen paa Vinterdagen, og hvor kunde jeg mangen=

gang høste Fryd af Taarer! I min Eensomhed havde jeg det bedste Selskab, og Livet, som jeg før kjendte saalidt til, laa udbredt og klaret for mig.

Otto.

Saa Du er i min Fraværelse bleven klog paa Livet? Alle dets Krogveie og Skyggesider har Du dog neppe lært at kjende?

Henriette.

Nei! og dog jo! En enkelt af dets Skyggesider, den bitre Skuffelse, har jeg lært at kjende, og netop for nylig.

Otto.

Hvordan? Og af hvem? Hvem har skuffet Dig? Jeg vist ikke.

Henriette.

Nei, ikke Du, men din Fader.

Otto.

Min Fader? Hvorledes? — Fortæl!

Henriette.

Da dit sidste Brev fra Altona meldte mig din snarlige Hjemkomst, fik jeg en Idee — thi Du maa nu vide, jeg faaer saamange Ideer, hvoraf nogle lykkes og andre mislykkes.

Otto.

Og hvad Skjæbne fik da din nye Idee?

Henriette.

Den mislykkedes.

Otto.

Hvori bestod den?

Henriette.

Den bestod i, at jeg tillidsfuld aabnede mit Hjerte for Grev Pless.

Otto.

Du har talt med min Fader?

Henriette.

Nei, det vovede jeg ikke. Jeg skrev ham til.

Otto.

Du skrev ham til! Hvad var Indholdet af din Skrivelse?

Henriette.

Et Skriftemaal. Nogle af mine Bøger havde ret indgivet mig Tro paa, og Tillid til Menneskene. Da Du nu meldte mig din Hjemkomst, ønskede jeg at bane Dig Vei, aabne Dig Lykkens Port, og — lad mig kun tilstaae det — selv komme indenfor med det Samme; thi jeg vidste jo, Du ikke vilde slippe mig. Jeg fik den Idee, at skrive din Fader til, fortælle ham vor Kjærlighedshistorie, paakalde hans faderlige Følelse, samtidig med at jeg bevidnede ham min Ærbødighed og Høiagtelse.

Otto.

Jeg beundrer Dig, Henriette! Det var et dristigt Skridt, og maaskee dog det rette.

Henriette.

Hvor dristigt Skridtet var, anede jeg ikke selv, før Svaret kom.

Otto.

Du har faaet Svar fra min Fader?

Henriette (tager Brevet frem).

Her er Brevet fra Grev Pleſs. Læs det!

(Hun træder tilbage og ſætter ſig paa Bænken, medens Otto hurtig udfolder Papiret.)

Otto (læſer høit).

Mademoiſelle!

Jeg har modtaget Hendes forunderlige Epiſtel; men hvad Hun ſynes at have glemt, har jeg erindret. Vi ſpille ikke Comedie, Jomfru! Hun ſtaaer ikke oppe bag Lamperne, og jeg ſidder ikke nede i Logen, og lader mig eludere og dupere. Det er hverken Romaner eller Skuespil, men det virkelige Liv, hvormed vi her have at gjøre. Indprent Sig dette, Jomfru! Indprent Sig det nøie! Hun vil da ſikkert finde Sig tilrette og forſtaae, hvorfor jeg ikke kan antage Hende til Svigerdatter, og hvorfor der er Noget i Verden, ſom hedder Umuligt. Skulde min Søn, Grev Otto, ved ſin Hjemkomſt endnu tænke paa Umuligheder — hvad jeg dog ikke haaber — ſaa vil Hun fremdeles forſtaae, hvorfor jeg ikke kan tillade denne min Søn, hvem Kongen har beſtemt til Amtmand, at ſpille den forlorne Søns Rolle og ind-

gaae en Mesalliance, der aldeles vilde tilintetgjøre hans Credit, saavel som alle hans Fremtidsudsigter.

Jeg forbliver, Mademoiselle,
Hendes vel affectionerede . . .

(Otto, som i Forbittrelse knuger Brevet sammen, sætter sig paa Bænken hos Henriette og tager hendes Haand.)

Otto.

Hæv dit Hoved, Elskede!

Henriette.

Han troer, jeg spiller Comedie. Han troer, at en Actrice ikke kan have et Hjerte — ikke tale ud af sig selv.

Otto.

Han kjender Dig ikke; det maa være hans Undskyldning. Reis Dig og fat Mod!

Henriette (idet hun og Otto staae op).
Hvor er der en Udvei?

Otto.

Vær ikke saa nedslaaet! Dette Brev, hvori vor Kjærlighed haanes og der kastes Brag paa din Person: dette Brev, der saa dybt har kuet Dig, har netop hævet og styrket mig. Ja, jeg føler det: det er ikke meer den umyndige Dreng, han vil faae at gjøre med; dertil har jeg levet for længe i Frihed. O, hvad bryder jeg mig om Verden — om at forspilde

dens Credit! Den forlorne Søns Rolle vil jeg ved din Side aldrig komme til at spille.

(Dr. Lind og Anna træde ud af Døren.)

Og see der! Der har vi endnu en Bistand i Noden; en tro Ven og Raadgiver!

Niende Scene.

(Dr. Lind, Anna og de Forrige.)

Lind.

Der stode vi straxt paa Deres Broder og hans Udkaarede, som De vel maa kjende.

Anna.

Jeg har talt et Par Gange med hende. (Rækker Ifr. Fugl Haanden.) Velkommen herud, kjære Henriette!

Henriette.

Tak, Comtesse Anna!

Lind.

De er taget tidlig fra Byen.

Henriette.

Jeg skulde jo give Møde til fælles Raadslagning.

Otto (til Dr. Lind).

Ja, min Ven! her staae Henriette og jeg, bestedte i samme, eller rettere endnu dybere Nød, end Du og Anna. Vi trænge Allesammen til et Mirakel. Jeg har hørt Henriettes Rapport og taget min Faders gamle Tjener i Forhør. Langtfra at vore Udsigter skulde have forbedret sig under vor Fravæ-

relse, har der kun optaarnet sig endnu større Vanskeligheder. Hele vor talrige Familie, Onkler, Tanter, Cousiner og Fættere, Alle have taget Parti imod os.

Anna.

Jeg kan i Et og Alt bekræfte min Broders Udsagn.

Henriette.

Og jeg har medbragt et Document, der godtgjør Sandheden med klare Ord — et Document, undertegnet af Ottos Fader.

Lind.

De taler til mig, mine Damer! De henvender dem Alle til mig. Er det fra mig, som selv er nødlidende og trængende, at De venter Hjælp og Frelse?

Henriette.

Ja, fra Dem!

Anna.

Fra Dem og ingen Anden!

Otto.

Er Du ikke et ypperligt Hoved: Doctor og nu endog Professor ved Universitetet? Hvem skulde bedre end Du kunne curere vor syge Lykke?

Lind.

Nuvel, da Du og Damerne ønske det, skal jeg forsøge derpaa; jeg virker jo derved ogsaa for mig selv. Men een Betingelse er fornøden, absolut fornøden: Troen og Tilliden til mig maa være fuld-

stændig og ubetinget. Svarer mig derfor Alle: Har De denne Tro, denne fuldkomne Tillid til mig?

De Andre (een for een).

Ja — Ja — Ja!

(De Spillende staae i Række og i følgende Orden: Dr. Lind, Anna, Jfr. Fugl, Otto.)

Lind.

Vel! saa kunne vi nu gaae videre. (Sætter sig i Taler-Positur.) Hører mig, Venner, og lægger mine Ord paa Hjerte! Blandt de Overbeviisninger, jeg har hjembragt fra min Reise, er den mig den fasteste, at Samfundet baade herhjemme og i det øvrige Europa er sygt; at hele det borgerlige Selskab ligger i det Onde og er bestedt i Nød; at der for os Alle kun er Frelse at finde, ved fra vort forkonstlede, forqvaklede Liv at vende tilbage til Naturen, og paany lade os opdrage af denne vor fælles Moder. Giver De mig Ret heri?

Otto.

Du har Ret! Du har fuldkommen Ret!

Anna.

De taler som ud af mit Hjerte.

Henriette.

Jeg har kun en lille Bemærkning at gjøre. Som Skuespillerinde har jeg maattet dyrke Konsten. Har jeg derved svigtet Naturen?

Otto.

Paa ingen Maade, søde Henriette! Skuespilkonstens høieste Triumf bestaaer jo netop i, at Konst bliver Natur.

Lind.

Og hvad der gjælder om denne Konst, gjælder om alle Konster. Nei, hav ingen Frygt for at sværge til Naturens Fane. Ikkun den viser Vei til Sandhed og Lykke.

Otto.

Saa lad os her opplante denne Fane!

Lind.

Det var netop min Tanke. Seer De, mine Damer! Otto og jeg ere nylig vendte tilbage fra Schweiz, fra Rütli, hvor De veed, det store Friheds-forbund blev stiftet. Lad nu os, Tidens forkonstlede Børn, lad os, efter den ædle Schweizerborger Rousseaus Anviisning efterligne hine Naturens Børn, og her indgaae en lignende Pagt: en Pagt om i alle vore Handlinger, saavidt det staaer til os, at blive Friheden og Naturen tro. For min egen Person lover jeg det. Aflægger een for een det samme Løfte!

Otto (med oprakt Haand).

Jeg lover det!

Anna (ligeledes).

Jeg lover det!

Henriette (ligeledes).

Jeg lover det!

Lind.

Med dette Løfte er vor Kjærlighed sikkret; thi hvad Andet er Naturens første Bud, end at vi skulle følge vort Hjertes gode Tilbøieligheder?

Otto.

Utvivlsomt! Ja, Henriette! vi ville følge vort Hjertes gode Tilbøielighed.

Henriette.

Hvor gjerne opfylder jeg denne Pligt!

Anna.

Ogsaa for mig er Naturens første Bud helligt!

Lind (med Ironi).

See det, mine Venner! kom vi let nok fra; her faldt Pligt og Lyst sammen. Men hør videre; thi det gjælder virkelig om Kamp og Seier. Naturlighedens Fjender ere Legio: der er Fordomme, Sædvaner, Egennytte, Overtro, Lidenskab osv. osv., men af alle Naturlighedens Modstandere er ingen saa tyrannisk, og midt i sit Tyranni saa lunefuld som Moden. Ville vi være Naturens Børn, maae vi fremfor Alt lære at trodse Moden.

Otto.

Fuldkommen sandt! thi vel er det mest Legemet, Moden tyranniserer, men gjennem Legemet forstaaer den at gjøre Sjælene til Trælle.

Lind.

Og maa man ikke have Medlidenhed med disse Trælle? Naar man som Læge kjender det menneskelige Legeme, hvor latterlige, taabelige, ja ødelæggende for Skjønhed og Helbred, vise sig da ikke mangfoldige af Modens Forskrifter! Lad os gribe i vor egen Barm! Hvortil, mine Damer, tjene disse stive, Brystet trykkende Corsetter? Hvortil disse Pocher og Fiskebeensskjorter, som i Grunden gjøre dem til Vanskabninger? Hvortil Sminke og Skjønhedspletter? Hvortil de høihælede Skoe, disse for Qvinden saa skadelige Stylter? Hvortil endelig dette Pudder, vi Alle strøe paa Hovedet, vi som dog hverken ville gjælde for gamle eller hvidhaarede? — Synes De ikke det var en værdig Indvielse til Naturens Tjeneste, om vi gave Afkald paa disse taabelige Moder? Trodsede vi først Verden i dette Stykke, vilde det blive os lettere at sætte vor Villie igjennem i vigtigere Ting.

Otto.

Jeg er ganske af din Mening. Jeg føler, at min Kraft og mit Mod vilde voxe derved. Det var, som at kaste Broen af i Fjendens Land. Ingen Tilbagevigen vilde være os mulig.

Lind.

Og De, mine Damer! Hvad siger De til mit Forslag? Man har paastaaet, at Damerne ere mest vil-

lige til at bøie sig under Modens Aag — mest uvillige til at rette sig efter Fornuftens Bud; men jeg har bedre Tanker om den qvindelige Natur. Hvor findes Begeistring for det Gode og Skjønne som hos Qvinden?

Henriette.

I Sandhed, Hr. Doctor! De forstaaer at overbevise og begeistre.

Anna.

Vi ere allerede halvt omvendte; næsten paa rette Vei. Før os videre!

Lind.

Med Glæde! Det næste Skridt bestaaer i at aflægge et lignende Løfte, som det forrige; men vel at mærke, i en anden Retning. Altsaa, mine Venner! lover Alle, hvad jeg selv her nu lover: Ikke Moden, men Fornuften skal regere os!

Otto (med oprakt Haand).

Fornuften skal regere os!

Anna (ligeledes).

Fornuften skal regere!

Henriette (ligeledes).

Fornuften skal regere — undtagen, naturligvis, naar jeg spiller Comedie; thi da raader jeg jo ikke over mig selv.

Otto.

Det forstaaer sig: Vort Løfte gjælder det virkelige Liv.

Lind (med oprakt Haand).

Altsaa: Ingen stive Corsetter mere!

Anna (ligeledes).

Ingen høie Hæle mere!

Henriette (ligeledes).

Ingen Sminke og Skjønhedspletter!

Otto (ligeledes).

Intet Pudder i Haaret!

Anna (ligeledes).

Ingen Pocher og Fiskebeensskjorter!

Otto (ligeledes).

Ingen Pidsk eller Pung i Nakken!

Lind (ligeledes).

Natur i Alt — det er svoret!

De Andre (een for een med oprakt Haand).

Det er svoret! — det er svoret! — det er svoret!

Lind.

Løftet er aflagt. Vi have forsvoret Modens Tyranni, for at hylde Natur, Frihed og Fornuft. Men, mine Venner, for at seire, kræves ikke blot Begeistring, men Besindighed. Vi ville hverken bære os ad som Taaber eller Narre. Vi ville ikke paa eengang fordre Alt af os selv, eller bringe Alverden i Oprør. Det er nok til en Begyndelse, at De, mine Damer, fra imorgen aflægge Pocher og Fiskebeen, og at vi Alle, fra samme Tid af, feier os Pudderstovet af

Haaret. Saaledes ville vi nærme os vort Maal, men kun Skridt for Skridt. Ere vi enige herom?

Otto.

Derom ere vi enige!

Anna.

Saaledes skal det være!

Henriette.

Ja, saaledes skal det være!

Lind.

Saa afslutte vi hermed vor Forbundspagt. Kunne vi tvivle om, at den vil føre os til Seier og Lykke? Hvad skulde modstaae os, og hvor kunne vi fare vild, naar vi ledes af Naturens Haand?

Otto.

Tak, Ven og Broder, for dine Ord! jeg føler Vægten af dem. Ja, Henriette! Ja, Søster Anna! vi ville følge vor Vens og Læges Anviisning. Pagten med Fornuft, Frihed og Natur, være fra denne Stund stiftet! Denne Pagt, som først indgaaet af os Fire, snart vil gjøre Proselyter i Tusindviis.

(Franz kommer hurtig ind fra Scenens Baggrund.)

Lind.

Hvad er der, Franz? Du seer saa affaireret ud.

Franz.

Det er Tjenesteiver, Hr. Doctor! Jeg kommer for at melde Grev Otto, at hans Befaling er udført og at Middagsbordet staaer dækket.

Otto.

Hvor har Du dækket det?

Franks.

Midt i Naturens Skjød, ude i Lunden ved Kilden, hvor man har den skjønne Udsigt til Klinten.

Otto.

Et fortræffeligt Indfald! Hører det, Venner! Vort Bord staaer dækket i Naturens Skjød. Der ville vi af dens bedste Drueblod bringe den Offer, og besegle vor Pagt.

Lind.

Vi ville lade dens Udvalgte leve: de Unge, de Sunde, de Glade!

Otto.

De af Kjærlighed opfyldte Hjerter! Kom, elskede Henriette! Lad mig føre Dig til Glædens Taffel. Der ville vi lægge Planer for Fremtiden.

Henriette.

Her er min Haand! Morgenstund har havt Guld i Mund.

Lind (byder Anna Armen).

Kjære Comtesse Anna! Lad os følge Exemplet! Ogsaa vi ville lægge Planer, og ved den nye Pagt ihukomme den gamle.

Anna.

Ja, tomme Mindets og Haabets Bæger.

Otto.

Affted! Affted! Solftinnet bag Løvet vinker os. Fuglechoret vil forge for Taffelmuſik, Vinen for Varme, Luften for Kølighed, og Frants, ſom varter op, for det Øvrige. (Alle bort mod Scenens Baggrund.)

Frants (ene).

Ja, Frants, ſom varter op, vil ſorge for Alt. Baade her hjemmefra og udenlandsfra kjender jeg Parolen: Ungdom og Galſkab, Jugend und Tugend, la jeunesse et la faiblesse, the youth and the truth, la giovanezza, la pulitezza e la carezza, (omfavner Luften) — jo jeg takker! det vil blive et muntert Gilde: lutter Liv, Lyſtighed og Løier! (Følger dandſende efter de Andre.)

Tiende Scene.

(Sofus ſtikker Hovedet frem bag Løvet, ſeer efter dem og træder forſigtig ind paa Scenen.)

Sofus.

Men den, der leer ſidſt, leer bedſt. Det var en ſkjønne Hiſtorie. Fra mit Skjul har jeg hørt hvert eneſte Ord og den gamle Greve ſkal faae noiagtig Rapport. (Tager en Priis.) En ſkjønne Hiſtorie! Men tag Jer iagt! Endnu er Hiſtorien ikke ude. (Gaaer ind.)

Anden Akt.

Første Scene.

En pragtfuldt meubleret og decoreret Sal. I Forgrunden et Par Lænestole. Grev Plefs, friseret men i Slaabrok, sidder lænet tilbage i Stolen, mens Sofus i ærbødig Afstand staaende aflægger Rapport.

Plefs.

Kan jeg stole paa Troværdigheden af din Beretning?

Sofus.

Fuldkommen, Deres Excellence.

Plefs.

Du har hverken lagt til eller taget fra?

Sofus.

Ikke det Mindste. Hvad jeg har fortalt, har jeg hørt med mine egne Øren, og seet med mine egne Øine.

Plefs.

Vel! Men pas nu paa, at Alt bliver en Hemmelighed. Ingen uden jeg tør vide, hvad der er passeret derude. Forstaaer Du?

Sofus.

Min Mund er forseglet, Deres Excellence.

Pleſs.

Belønningen for din Troſkab skal ikke udeblive. Men siig mig endnu: hvad Tid igaar Aftes kom Z hertil? Det maa have været meget silde. Jeg var allerede gaaet tilsengs.

Sofus.

Klokken var mellem Tolv og Eet. Det trak saalænge ud, da vi var 2 Vogne, og Doctoren og Actricen først skulde sættes af ved deres Dør. Grev Otto og Comtesse Anna forbød mig udtrykkelig, at vække Deres Excellence.

Pleſs.

Godt, saa kan Du gaae! Meld Grevinden, at jeg ønsker at tale med hende, og lad mine Børn vide, at jeg vil modtage dem for Frokosten. (Idet Sofus vil gaae.) Endnu et Ord! Hvad er din Mening om min Søns Tjener?

Sofus.

Om Frants?

Pleſs.

Ja vel. Troer Du, han har nogen Deel i disse Optøier?

Sofus.

Sværge derpaa tør jeg ikke; men jeg finder det høist rimeligt. Han har paa Reisen ikke blot været

Grev Ottos men Doctor Linds Tjener, og jeg har altid hørt sige, at det er en daarlig Person, som tjener 2 Herrer.

Pleſs.

Jeg skal tage Knægten for mig og examinere ham. Er han sine to Herrers Haandlanger, skal han øieblikkelig paa Porten. Men gaa nu og udret dine Ærender. (Sofus bort.)

Pleſs (alene).

Hvilke Efterretninger! Hvilke Efterretninger! Vare de ikke saa oprørende, maatte de kaldes høist sørgelige. Det er jo formelig Rebellion; Søn og Datter lige opsætsige. Men jeg skal vide at hævde min faderlige Myndighed. Himlen har ikke betroet mig denne patria potestas, for at den skulde være død og ørkesløs i mine Hænder. (Reiser sig og gaaer frem.) Det Første, der maa gjøres, er at bringe Theatertøiten til Raison: indgyde hende Respect, og jage hende behørig Skræk i Blodet. Har mit Brev ikke formaaet at aabne hendes Øine for de forskjellige Stænders Rettigheder og Pligter, saa maa hendes Foresatte, Theaterdirectionen, gjøre det. Jeg skal tale med Overpræsidenten, at han giver hende en alvorlig Reprimande. Dernæst maa der lægges en Kapsun paa denne unge, extravagante Doctor, som jeg med Forbauselse hører har været min Søns Reisefælle, og fra hvem utvivlsomt disse Paafund skriver sig.

De ere i god Harmoni med hans tidligere Opførsel herhjemme. Nu vil han begynde Spillet forfra — Men see, der kommer min Kone! Hvad vil hun sige til disse Nyheder?

Anden Scene.

Grevinde Plefs, elegant paaklædt, træder ind og hilser.

Grevinden.

Godmorgen! De har ønsket at tale med mig.

Plefs.

Ja, min Bedste! jeg har vigtige Ting at meddele. Behag at sætte Dem.

(Grevinden tager Plads, medens Greven under hele Samtalen bliver staaende eller gaaer op og ned.)

Grevinden.

Jeg er lutter Øre og Forventning.

Plefs.

Deres Forventning vil blive overtruffen. De veed formodentlig, at Otto og Anna ere komne hertil igaar Aftes, skjøndt meget silde?

Grevinden.

Jeg hørte det imorges af Kammerpigen.

Plefs.

Har De talt med nogen af Børnene?

Grevinden.

Endnu ikke. Jeg ønskede, at vi samtidig skulde modtage den kjære Søn, efter den lykkelig tilende-

bragte Reise; Begge paa eengang give ham vor Velsignelse.

Pleſs.

Maatte den kun falde i god Jord og være vel anbragt, denne Velsignelse!

Grevinden.

Hvad mener De?

Pleſs.

Jeg mener, at denne vor Søn, denne Deres Kjælebægge, maaskee ikke har gjort sig værdig til en saa øm Modtagelse.

Grevinden.

Gud! Hvad siger De? Skulde Otto have forbrudt sig paa Reisen? Er han bleven en Anden, end før?

Pleſs.

Nei, Ulykken er netop, at han ikke er bleven en Anden, at han vender hjem med de samme daarlige Tanker og Forsætter, som da han reiste ud.

Grevinden.

Skulde det være muligt! Det kjære Barn! Jeg kan neppe troe det.

Pleſs.

Ja, De har aldrig kunnet see hans Feil; De har fra Lille af forkjælet og fordærvet ham, og nu høste vi Frugten af Deres Opdragelse.

Grevinden.

Og det nænner De at sige til mig — hans Moder! (Holder Tørklædet for Øinene.)

Plefs.

Ja, Fru Grevinde! Nu er det ikke længer Tid at fætte sig selv eller Andre Blaar i Øinene. Veed De hvad der er foregaaet ude paa Gaarden, medens De og jeg som troskyldige Taaber sadde her og glædede os til Gjensynet? Der er stiftet et Complot derude. Der er smedet Planer og fattet Beslutninger, der ville gaae ud over Dem og mig.

Grevinden.

Stiftet Complot — Smedet Planer — Af hvem?

Plefs.

Af Deres Søn og Datter.

Grevinden.

Af vore Børn?

Plefs.

Netop. Men Otto og Anna vare ikke ene om Bedriften. Vor fordums Huuslæge Dr. Lind, med samt Actricen Jfr. Fugl, toge Deel i Forhandlingerne.

Grevinden.

Hvad siger De!

Plefs.

Jeg siger, at Otto endnu ikke vil lade sin Fugl, eller rettere Ulykkesfugl, fare; at Anna paany har rakt Haand til sin fordums Tilbeder, den ligeledes

fra Reisen hjemvendte Doctor Lind, Deres gamle Protegé?

Grevinden.

Min Protegé! De kalder ham min Protegé?

Pleſs.

Og med Rette! Ligesom De ved Deres uforsnuftige Opdragelse, Deres bestandige Eftergivenhed, har fordærvet mig Otto, saaledes har De ved Deres utidige Forekommenhed mod denne indbildske Doctor, selv efter at jeg bestemt havde negtet ham Annas Haand: saa har De, siger jeg, ved Deres blødagtige Svaghed endnu ladet ham beholde Haab der, hvor for ham alt Haab burde have været ude.

Grevinden (tørrer paany Øinene).

Jeg Ulykkelige! altid miskjendt.

Pleſs.

Miskjendt! Svar mig da blot paa dette: Naar Børn sætte sig op mod deres Forældre, hvis er da Skylden? Faderens eller Moderens? Uden Spørgsmaal Moderens! Det er hende, som nedlægger de første Spirer i de unge Sjæle; hendes Svaghed, hendes Mangel af Villiekraft, hendes blødsødne Ømhed, hvorfor vi Alle maae bøde. Kun lidt hjælper siden den faderlige Tugt. Tugt, som kommer for seent, er spildt. Før sit fjerde Aar bør ethvert Barn have modtaget sine Riis og være optugtet.

Grevinden.

Nei, Grev Pleſs! her maa jeg modſige Dem. Hvem kunde nænne at tugte ſaa ſmaa Skabninger, Ens eget udtrykte Billede?

Pleſs.

Ja, det er Knuden. Men hør videre! Deres Børns Synderegiſter er endnu ikke fuldt. Ved bemeldte Sammenkomſt ere ikke blot de gamle Alliancer fornyede, men der er taget Beſlutninger, hvorved vort Huus først ret vil blive Gjenſtand for Spot og komme i Folkemunde.

Grevinden.

I Folkemunde! De gjør mig ganſke forſkrækket.

Pleſs.

Man har beſluttet, at man for Fremtiden kun vil leve, handle og klæde ſig i Overensſtemmelſe med Naturens Bud — det vil ſige, med hvad man antager for dens Bud — Man vil byde Selſkabet, Samfundet, Tiden og Moden Trods; og til en Begyndelſe vil man —

Grevinden.

De tier — for Himlens Skyld ſpænd mig ikke paa Pinebænken! Hvad vil man til en Begyndelſe?

Pleſs.

Afſkaffe Pudder og aflægge Pocher og Fiſkebeensſkjorter.

Grevinden (slaaer Hænderne sammen.)

Affkaffe Pudder! Aflægge Pocher og Fiskebeens-skjorter! De taler over Dem.

Pless.

Nei, Fru Grevinde! jeg hverken raser eller drømmer.

Grevinden.

Det gaaer Slag i Slag. Alle Sorger storme ind paa mig. (Reiser sig hestig.) Men det skal De vide, Grev Pless, i hvor strengt De end dømmer mig, at jeg ikke har den ringeste Del i denne Prostitution. Det er ikke mig, De her maa anklage; jeg veed min Samvittighed fri. Ingen kan føle dybere Sorg end jeg over vore Børns Vildfarelser. O, jeg ulykkelige Moder! Det skulde jeg opleve!

(Synker tilbage i Lænestolen.)

Pless.

Jeg anklager Dem ikke, min Bedste! Jeg veed, at De er fuldkommen uskyldig i disse Daarskaber, og jeg veed ogsaa fra hvem Daarskaben stammer. Men det var ikke derom jeg vilde tale. Hvad jeg har sagt Dem, er kun skeet for at forberede Dem paa Synet af vore Børns forandrede Paaklædning; for at paalægge Dem — hvis Daarskaben virkelig hænger Skiltet ud — da fuldstændig at ignorere samme; ikke lade som om noget Mærkeligt kom Dem for Øie: da først vil det maaskee blive muligt at

bringe Daarerne til Fornuft. Lover De mig, at De her vil gjøre Vold paa Dem selv?

Grevinden.

Pleier jeg nogensinde at være Dem ulydig?

Plefs.

For det Øvrige, for Hovedsagen, lad mig sørge. Kjærlighed er ikke den stærkeste Magt i Verden, hvad saa end Digterne og Forelskede sige.

Grevinden.

De forlader mig?

Plefs.

For at klæde mig paa. Jeg er strax tilbage. Skulde Otto og Anna imidlertid indfinde sig, saa tag vel imod dem. Og det er sandt! Jeg har min Sons Tjener mistænkt for at være med i Complottet. De kunde maaske i min Fraværelse føle ham en Smule paa Tænderne. (Han ringer og siger til den indtrædende Tjener:) Lad Frants strax komme herned!

(Plefs og Tjeneren bort.)

Grevinden (ene).

Føle ham paa Tænderne — ja det er let nok sagt. Det menneskelige Hjertes Svagheder, dets ømme Tilbøieligheder kjender jeg; det har været mit Livs Studium; men opklare Intriger, opdage Underfundigheder, tage Folk i Forhør: deri ere Mange mig overlegne.

Tredie Scene.

(Franks træder ind, og Grevinden tager igjen Plads i Lænestolen.)

Franks.

Deres Naade har ladet mig kalde.

Grevinden.

Ja, min gode Franks! jeg har et Par Spørgsmaal at gjøre Dig. Du har været min Søns Ledsager paa Reisen, og Du har igaar været Vidne til min Datters Møde med Dr. Lind: Du maa kunne besvare mine Spørgsmaal.

Franks.

Jeg skal, efter Evne, tjene Grevinden; men Deres Naade veed jo nok, at een Daare — hvad jeg vilde sige, een Viis kan spørge om Mere, end ti Daarer kan svare paa.

Grevinden.

Jeg veed det. Men til Sagen. Elsker min Søn endnu Skuespillerinden, Jomfru Fugl?

Franks.

Formodentlig. Man skal jo elske sin Næste; det er Ens Skyldighed.

Grevinden.

Skyldighed? Veed Du ikke, at Grev Pless er imod Partiet?

Franks.

Desværre!

Grevinden.

Det er en haabløs Kjærlighed. Men hør videre: Har min Datter Comtesse Anna og Dr. Lind igaar indgaaet en ny Alliance?

Frants.

Nei, de fornyede kun den gamle Pagt.

Grevinden.

Ja, det kommer ud paa Eet. Og nu mit tredie Spørgsmaal: er Du, Frants, med i Sammensværgelsen?

Frants.

I hvilken Sammensværgelse?

Grevinden.

I det Complot, der conspirerer mod Grev Pless og mig.

Frants.

Jeg i et saadant Complot! jeg som elsker og tilbeder Deres Naade.

Grevinden.

Har Du da ikke understøttet de to elskende Pars Kjærlighedsplaner?

Frants.

Jeg har trøstet de saarede Gemytter, og gjort Mit til at læge og hele de knuste Hjerter.

Grevinden.

De knuste Hjerter, siger Du?

Frants.

Ja, knuste af Skjæbnens Strenghed og Forældres Haardhed.

Grevinden (tørrer Øinene).

De Ulykkelige!

Frants.

Ja, det maa Deres Naade nok sige.

Grevinden.

Men er der da intet Middel til at hjælpe — forstaa mig! til at lindre deres Nød?

Frants.

Jeg veed kun eet Middel.

Grevinden.

Og det er?

Frants.

At Grevinden tager Dem af de stakkels Forstødte, og gaaer over til vort Parti.

Grevinden.

Jeg! Er Du fra Forstanden? Jeg skulde understøtte et Complot mod Grev Plefs?

Frants.

Men hvorfor kalder Grevinden det et Complot? Er ikke Kjærlighed en ærlig Sag? Har ikke alle følsomme Hjerter fra Arilds Tid taget den i Forsvar? Ja, har jeg ikke mangen Gang — bliv ikke vred, Deres Naade! men jeg taler Sandhed — har

jeg ikke tidt seet Dem fælde Taarer over Romaner, som jeg hentede til Dem i Bogladen? Det er rigtignok et Par Aar siden, men Deres Naades ædle, ømme, letrørte Hjerte kan umuligt være blevet forstenet siden den Tid. Betænk, det er Deres eget Kjød og Blod, som lider.

Grevinden.

Lider de meget, Frants?

Frants.

Ubeskriveligt! baade Grev Otto og Comtesse Anna, Dr. Lind og Jomfru Fugl.

Grevinden.

De Stakler! Men hvad skal jeg gjøre? Haardhjertet er jeg ikke.

Frants.

Nei, det veed Himlen! Grevindens bløde, deeltagende Hjerte er Alle bekjendt. Ikke blot Nabolavets Tiggere, men hele Husets Tyende velsigne dette følsomme Gemyt. Hvem der, som jeg, har været saa lykkelig at see Grevindens taarefyldte Øine — see disse store, salte Taarer som Diamanter trille ned over Deres Naades hævende Kinder, blot fordi et Par Elskende i en Bog vare ulykkelige — hvem der har havt dette Syn, hvor kunde han tvivle om Deres Naades oprigtige Deeltagelse med trofast Kjærlighed i det virkelige Liv?

Grevinden.

Men saa giv mig et Raad, Frants! Jeg udholder ikke længer denne Spænding.

Frants.

Paatag Dem en Engels Skikkelse, Fru Grevinde! Himlen gav Dem jo dog en Engels Hjerte. Stil Dem som Kjærlighedens Engel mellem Grev Pleſs og de elskende Par. Vend Dem til begge Sider! Forman, trøst, bed, overtal, suk, klag, trygl, græd! og Skjæbnen vil lønne Deres englelige Bestræbelser, skabe Fred og Enighed, hvor der før kun var Tvedragt og Nag.

Grevinden (tørrer Øinene).

O, var det muligt, Frants! jeg skulde fælde Glædestaarer.

Frants.

Men nu hold Dem stiv, Deres Naade! Der kommer Hs. Excellence.

Fjerde Scene.

(Grev Pleſs, kjoleklædt og med Stjerne paa Brystet. De Forrige.)

Pleſs.

Her har De mig igjen, min Bedste! Og der seer jeg Frants, hvem De, efter hans Mine at domme, maa have givet en god Visker og taget ordentlig i Skole. — Nu kan Du gaae, Frants! Meld Grev Otto og Comtesſen, at jeg venter dem.

Frants.

Strax, Deres Excellence. (Gaaer.)

Pless (til Grevinden).

Siden maa De fortælle mig, hvad Knægten har bekjendt. Nu beder jeg Dem huske paa, hvad De nys lovede mig: aldeles at ignorere vore Børns Paaklædning.

Grevinden.

Jeg skal ikke gjøre en Bemærkning derom.

Pless.

Overlad Alt til mig.

(Otto og Anna træde ind: den Første upudret, den Anden ligeledes upudret og uden Pocher og Fiskebeen. Otto iler hen imod sin Fader og Anna mod sin Moder.)

Otto.

Jeg hilser Dem, min Fader, efter den lange Adskillelse. (Kysser hans Haand.) Hvilken Glæde at gjensee Dem og see Dem rask!

Pless.

Ogsaa mig, min Søn, glæder Gjensynet.

Otto.

De maa troe, at jeg tidt har længtes efter Hjemmet — efter Dem og min Moder. (Vender sig mod Grevinden.)

Grevinden (omfavner ham).

Min elskede, dyrebare Otto! Velkommen hjem! inderlig velkommen! (Tørrer Øinene.)

Anna.

Seer De, min Fader! jeg har adlydt Deres Befaling. Jeg bragte ham strax tilbage med.

Pless.

Ja vist, Du er en lydig Datter.

Anna.

Ikke sandt, Moder! Otto er ikke bleven ældre i disse to Aar.

Grevinden (omfavner ham paany).

Nei, han er endnu min søde, velsignede Dreng!

Pless.

De tør ikke kalde ham Dreng, min Bedste! Seer De ikke den ranke, mandige Holdning?

Anna.

Kjendetegnet paa en stolt og ædel Natur!

Grevinden.

Ja, han er bleven en Mand paa Reisen; og dog er han endnu ganske den Samme.

Pless (til Otto).

Ganske den Samme?

Otto.

I alt Væsenligt, haaber jeg.

Pless.

Din Kjærlighed til mig, din Moder, din Søster, er uforandret?

Otto.

Aldeles uforandret.

Pleſs.

Din Hukommelſe er endnu lige ſaa god ſom for?

Otto.

Min Hukommelſe? Hvad mener De, min Fader?

Pleſs.

Lad os tale oprigtigt, min Søn! Lad Gjenſynstimen ligne Afſkedstimen. Huſker Du endnu vor Samtale ved Afſkeden?

Otto.

Ikke fuldkommen tydeligt.

Pleſs.

Skade, ſaa faaer jeg hjælpe paa din Hukommelſe. Jeg meddeelte Dig dengang, at jeg havde talt med Kongen om Dig. Han vidſte at Du var Volontair i Cancelliet og ſtod i Begreb med at gjøre en Udenlandsreiſe. Jeg fortalte Dig, at jeg havde anbefalet Dig til Hs. Majeſtæts Naade; at han havde lovet at have Dig i Erindring, naar en paſſende Amtmandspoſt i Jylland eller Norge blev ledig — huſker Du det?

Otto.

Jo, min Fader, nu mindes jeg det.

Pleſs.

Saa mindes Du vel ogſaa Slutningen af vor Samtale: det Løfte Du gav mig, paa Reiſen at ryſte Barnet af Ærmet; at opgive alle daarlige Ønſker og Planer: lade Tanken paa din Actrice fare, og med

det Samme Du vendte dine Luftkasteller Ryggen, at vende din Hu til den virkelige Verden. Jeg haaber, Du har ikke svigtet dette dit Løfte?

Anna (affides).

Nu kniber det!

Grevinden (affides).

Bare det maa gaae godt!

Otto.

Efter Deres Ønske, min Fader, har jeg udenlands gjort mig til Opgave, at studere de forskjellige Landes Institutioner og Love, Retsvæsen og Undervisningsvæsen.

Pleis.

Det er mig kjært; det vil komme Dig til Nytte som Amtmand. Men nu Kjærnen af Løftet: Luftkastellerne, der skulde vendes Ryggen — Actricen, Du saa vist lovede mig at glemme. Er hun skreven i Glemmebogen?

Anna (affides).

Nu vær fast, Otto!

Grevinden (affides).

Alle gode Aander staae ham bi!

Otto.

Min Fader, De maa sikkert dengang have misforstaaet mig. Jeg kan ikke have givet et Løfte, som jeg vidste det vilde være mig umuligt at holde. Hvor kunde jeg glemme Henriette? Nei, min Fader! mit bestandige Haab paa Reisen var, at De, naar De

først personlig lærte hende at kjende, da vilde opgive Deres Fordomme mod hende og hendes Stand, og see hendes og mit Forhold i et bedre og skjønnere Lys.

Pleſs.

Saa det var dengang Meningen af dine Ord? Jeg bekjender, at jeg aldeles har misforstaaet dem. Men nu forstaaer jeg dem, og lad os strax komme paa det Rene med vor gjensidige Stilling, at ikke din Hjemkomst skal give Anledning til nye Misforstaaelser. Mine Anskuelser med Hensyn til Sagen — dem, Du er saa god at kalde Fordomme — ere ganske uforandrede. Vil Du være min Søn, maa Du slaae denne Theaterkjærlighed af Tanke — i det Mindste maa den vedblive at være et løst Forhold. Ethvert Forsøg paa at gjøre den til Mere — til en fast ægteskabelig Forbindelse — vilde ikke blot lukke mit Huses Dør for Dig, men løse ethvert Baand imellem os.

Grevinden.

De gaaer forvidt, Grev Pleſs!

Anna.

Betænk, min Fader! —

Pleſs (afbrydende).

Og betænk Du selv, min Datter, hvorledes din Stilling er. Ja, see kun forundret paa mig, og slaa kun Øiet ned! Jeg veed Alt: jeg veed at Du har havt en Sammenkomst med din fordums Tilbeder,

Dr. medicinæ Lind, at hans smedige, indsmigrende Ord igjen har fundet Vei til dit Øre og ubefæstede Hjerte.

Anna.

Min Fader! han har reddet mit Liv.

Pleſs.

Men derfor tør han ikke trække Vexler paa din Haand og paafore vort Huus Tort.

Anna.

De kalder det Tort!

Grevinden.

Jeg har tænkt, min Bedſte! om maaſkee ikke her en Undtagelſe ...

Pleſs (ſtrengt afbrydende).

Ingen Undtagelſe, Fru Grevinde!

Otto.

Vi ſtaae for Dem, min Fader, ſom Anklagede. Lad os i det Mindſte have Lov til at føre Vidner og plaidere vor Sag. Tillad mig, at fremſtille Henriette for Dem. De har endnu aldrig ſeet hende.

Pleſs.

Og vil aldrig ſee hende for mine Øine.

Anna.

Men Doctor Lind, min Fader, kjender De allerede. Lad ham have Lov til at træde frem og føre vor fælles Sag.

Pleſs.

Han ſkal ikke ſætte ſin Fod over min Dørtærſkel.

Otto.

Vil De da for ſtedſe gjøre os ulykkelige, min Fader?

Anna.

Vil De berøve os ethvert Haab?

Grevinden

(ſom har ſtaaet i indre Kamp, træder pludſelig frem).

Nu lad mig tale, Grev Pleſs! Er De Børnenes Fader, er jeg deres Moder. Moderhjertet taaler ikke længer denne indre Strid, disſe ſtærke Spændinger. Med levende Sympathi omfatter jeg mine Børns Tilſtand. Jeg forſtaaer deres Følelſer, deres Haab og Frygt, deres Angſt og Bæven. Jeg lider med de Uſkyldige ...

Pleſs.

De Uſkyldige, ſiger De; og dog veed De jo, at det er Rebeller, der her ſtaae for Dem: Oprørere ikke blot mod deres Forældre, men mod Samfundet.

Grevinden (tørrer Øinene).

O, mine Børn! mine vildfarende Børn!

Pleſs.

Svar mig, Anna! Svar mig, Otto! Hvorfra ſkriver ſig dette upudrede Haar? hvorfra denne ſjankede, ſkjødesløſe Paaklædning? Er det maaſkee nye Moder, hjembragte fra Udlandet?

Otto.

Nei, min Fader! Det er kun en Protest mod al Unatur.

Anna.

Vi ville blot ikke længer være Vanskabninger og Modens Trælle.

Pleſs.

Der har vi det! Men I skal vide det, I Daarer! at mit Øie har fulgt Eders Færd, at jeg var skjult Vidne til Gaarsdagens Begivenheder, til det mod Selskabet og Samfundet stiftede Oprør. I skal vide det, at I ere for afmægtige til at føre jer Krig igjennem. I ville blive til Spot, og maaskee gjøre Eders Familie til Spot; men Samfundets Grundpiller, Skik og Brug, ville I ikke formaae at rokke.

Grevinden.

O, giver dog efter, Børn! Opirrer ikke Eders Fader! Erkjender Eders Uret! Ja, Grev Pleſs! i Alt hvad De siger om Paaklædningen og Forholdet til Verden, giver jeg Dem fuldkommen Ret. Men naar Otto og Anna i dette Stykke falde tilføie — ikke sandt, min Bedste! da vil ogsaa De lade Høimodigheden raade, og tage Hensyn til de unge Hjerters Tilbøielighed.

Pleſs.

Aldrig, Fru Grevinde, aldrig! Enten skal Otto

og Anna gifte sig efter deres Stand, eller forblive ugifte: det staaer fast som Dovrefjeld.

Otto.

Jeg opgiver aldrig Henriette!

Anna.

Naturens første Bud, Hjertets Tilbøielighed, vil altid blive mig helligt.

Grevinden (høitidelig).

Ogsaa mig, min Datter! Hjertets Sag er hellig. Jeg skal ikke svigte Jer, I Ulykkelige! Forsager I Eders Vildfarelser, vil Eders Moder vide at forsvare Eders Kjærlighed.

Plefs.

Hvad hører jeg! Vil De, Fru Grevinde? Men det er jo en fuldstændig Rebellion. Hustru og Børn sammensværge sig mod mig. Huset vakler, og det vilde utvivlsomt falde, stod ikke her en Mand, som veed hvad han vil, og forstaaer at sætte sin Villie igjennem.

(En Tjener melder: Hs. Excellence Geheimeraad Bernstorff.)

Plefs.

Geheimeraad Bernstorff! Nu er jeg ogsaa i Humeur til at tage imod ham! Bort, bort, Allesammen! Mine Beslutninger skal snart blive bekjendtgjorte. (Grevinden, Otto og Anna bort igjennem Sidedøren.) (Til Tjeneren.) Bed Hs. Excellence at træde ind!

(Tjeneren aabner Døren i Baggrunden for Ministeren og gaaer.)

Femte Scene.

Bernstorff (træder frem).

Jeg kommer vel ikke Hr. Greven til Uleilighed? Jeg hørte levende Samtale. Har De Forretninger, skal jeg ikke opholde Dem længe.

Plefs.

Deres Excellence opholder mig aldeles ikke. Det var kun en lille huuslig Debat. Behag at tage Plads! (Begge sætte sig.) Min Søn er vendt tilbage fra sin Udenlandsreise, og har hjembragt adskillige nye Meninger, der juft ikke ere efter min Smag.

Bernstorff.

Nye Meninger ere tidt Frugten af Udenlandsreiser.

Plefs.

Desværre! Men der falder mig Noget ind. Jeg har altid næret dyb Agtelse for Deres Excellences Dom, og da nu Tilfældet netop i et kritisk Øieblik fører Dem til mig, kunde jeg ønske, i denne Differents at gjøre Dem til Dommer mellem mig og min Familie.

Bernstorff.

Hvorledes — til Dommer?

Plefs.

Ikke fordi jeg selv er vaklende eller tvivlende; men fordi Deres Excellences Mening sikkert vilde gjøre Indtryk paa Modparten.

Bernstorff.

Nu, dette Dommerkald kommer mig uventet. Jeg kom herop for at minde Dem om vort Referat hos Hs. Majestæt imorgen paa Fredensborg, og for at tilbyde Dem en Plads i min Vogn. Men lad gaae! Jeg accepterer det tilbudte Dommerkald. Lov mig blot forud, ikke at forarges, hvis Dommen gaaer Dem imod.

Plefs.

O, derfor frygter jeg ikke. Sagen angaaer begge mine Børn. Begge have fattet Tilboielighed for Personer, langt under deres Stand: min Datter for en ung Læge, og min Søn — ja jeg tør knap sige det — for en Actrice ved Theatret.

Bernstorff.

En Actrice? Tilsigtes der et Giftermaal?

Plefs.

Netop. Og for at bringe ham paa andre Tanker, sendte jeg min Søn 2 Aar udenlands; men forgjæves.

Bernstorff.

En mærkelig Bestandighed; hun maa have forstaaet at fængsle ham.

Plefs.

Hun har blændet og fortryllet ham med sine Theaterkonster, det er Tingen.

Bernstorff.

Og Deres Datter, er hun lige saa fast i sin Tilbøielighed?

Plejs.

Akkurat. Men Sagen er ikke dermed endt. Den unge Doctor, hvis Beilen jeg havde afviist, traf i Udlandet sammen med min Søn, hvem han har vidst at bedaare, ikke mindre end Søsteren. Han har bibragt ham sine egne overspændte Ideer; navnlig har det nye Lys, der er opgaaet for Verden i Schweizeren Rousseau, gjort dem Begge øre i Hovedet.

Bernstorff.

Begribeligt nok. Jeg har læst Adskilligt af denne veltalende Forfatter, som med sine Paradoxer vil føre os tilbage til Naturstanden.

Plejs.

Verden skulde altsaa nu begynde forfra, gamle Folk igjen blive til Pattebørn, og hele vort moderne Samfund skifte Principer. Troer De det muligt?

Bernstorff.

Ja, hvad er umuligt i denne Verden? Mennesket er vistnok et Vanedyr, men derhos et forunderligt, ubestandigt Væsen. Har han en Stund ligget paa den ene Side, vender han sig om paa den anden. Moder og Anskuelser skifte med Tiderne. For 100 Aar siden bar Alverden sorte Parykker; nu bærer

man hvide, og hvad man om 100 Aar vil have paa Hovedet og i Hovedet, veed hverken De eller jeg.

Pleſs.

De troer altſaa ikke paa Faſtheden af vore moderne Tilſtande?

Bernſtorff.

Jeg indlader mig ikke paa at profetere, men ſom Statsmand tør jeg ikke ringeagte Tidernes Tegn. Der er et Smitſtof i Luften, ſom allerede har grebet vidt om ſig.

Pleſs.

Ja, det veed Himlen! Jeg har faaet det at fornemme i mit eget Huus. Luften er overfyldt med Electricitet og Philanthropi. Man kan neppe gjøre et Skridt paa Gaden, uden at ſtøde paa Menneſkevenner, Folkevenner, Frihedsvenner, og Venner af Gud veed hvad. Alt ſkal omgjøres, forædles og forbedres. Kritiken har overalt ſat ſig til Høibords. Veed Deres Excellence at man endog begynder at finde Feil hos Digteren Klopſtock, Deres fortræffelige Protegé, Kongens Penſioniſt, ham, ſom vi Alle beundre.

Bernſtorff.

Nu, Klopſtock maa forſvare ſig ſelv.

Pleſs.

Vil De betænke, der gives Folk — jeg har hørt

det med mine egne Øren — Folk, der foretrække Baron Holberg for Klopstock.

Bernstorff.

Smagen er saa forskjellig.

Pleis.

De paastaae, at Holberg som Digter vil overleve Klopstock.

Bernstorff.

À la bonne heure! Naar Tiderne skifte, hvorfor skulde da Smagen bestandig blive den samme? Det er ikke alle Digtere, der som Homer blive 2000 Aar gamle.

Pleis.

Men naar dette er Tilfældet — naar tilligemed Tiden Smagen, Samfundet og hele det borgerlige Selskab kan skifte Form og Farve: hvad bliver der da tilbage at holde sig til? Hvorfor skal da det Bud: Ær din Fader og din Moder, staae fast? Eller det Andet: Frygt Gud og ær Kongen!

Bernstorff.

Ja her komme vi ind paa Moralens Enemærker, hvor der gjælder andre Love. Husk paa, min ærede Ven, at vi tale om Menneskelivet, om det skiftende og foranderlige Menneskeliv.

Pleis.

Men hvorfor skal et allerede fornuftigt Menneskeliv omskiftes og forandres?

Bernstorff.

Fordi Livet er Udvikling, og fordi Alle bør have Deel i, og nyde Godt af Udviklingen.

Pleſs.

Nu forſtaaer jeg Deres Excellence. Derfor er det altſaa, at De har paatænkt den ſtore Forandring paa Deres Gods, hvorom Alverden taler. De vil ophæve Hoveriet og gjøre Deres Bønder til Arvefæſtere.

Bernstorff.

Og ſynes De ikke, det er et rigtigt og velbetænkt Skridt? Hvor uſſel og forkuet er ikke vor ſjællandſke Bondeſtand. De har jo paa Theatret ſeet Jeppe paa Bjerget.

Pleſs.

Jeg gaaer aldrig paa Comedie.

Bernstorff.

Da er Comedien dog værd at ſee. Havde De ſeet Jeppe paa Bjerget, ſaa vilde De indſee, at det kun er en ſimpel Retfærdighedshandling, at ophjælpe denne ſaa dybt nedtrykte Stand.

Pleſs.

Men naar ſaa Tiderne igjen ſkifte, og denne ſaa dybt nedtrykte Stand ſom den talrigſte er bleven den ſtærkeſte, og er kommen ovenpaa — vil den ſaa ikke ſpille os Alle paa Næſen?

Bernstorff.

Det skeer neppe i vor Levetid. Skeer det, saa maae vi have Statsmænd, som forstaae at bringe Ligevægten tilbage.

Plefs.

Ja, det er lettere sagt end gjort. Men vi ere komne langt fra vort Thema. Det var som Dommer mellem mig og min Familie, at jeg bad Deres Excellence træde op. Nu kunde det vel være paa Tide, at fælde Dom i Sagen.

Bernstorff.

Sagen, min ærede Ven, er ikke saa let at afgjøre. Med Deres Tilladelse vil jeg sove paa den. (Seer paa Uhret, og reiser sig tilligemed Plefs.) Min Vogn holder for Døren; jeg skulde nu op i Cancelliet og tale med Geheimeraad Thott. Imorgen, naar vi kjøre til Fredensborg, ville vi nøiere drøfte Sagen, dens Historie og Præmisser, og da vil der vel derude blive Leilighed til at fælde en retfærdig og begrundet Dom. — Altsaa, De gjør mig Selskab imorgen?

Plefs.

Meget gjerne; naar blot ikke Deres Excellence, eller jeg selv, eller Deres Kudsk imidlertid faaer andre Tanker. Tiden skifter, og som Tiden Menneskenes Tanker. —

Bernstorff (leende).

Ja, Grev Plefs! Tempora mutantur et nos

mutamur in illis. Det nytter ikke at negte det: Vi ere Tidens Børn. (Byder Farvel. Grev Plefs følger ham til Døren.)

Plefs (kommer tilbage).

Lad Tiderne kun skifte derude paa Torvet og i Verden; her i mit Huus skal Tiden staae stille. Hvorfor vexler og vakler Alt, uden fordi Menneskets Villie er svag og vaklevorn.

Sjette Scene.

(Tjeneren kommer ind og siger: Professor Lind vilde gjerne gjøre Hr. Greven sin Opvartning.)

Plefs.

Professor Lind! Hvem kan det være? For ham herind!

(Tjeneren aabner Døren for Dr. Lind og gaaer.)

Plefs.

Hvorledes! Saa det er Dem, Hr. Doctor? Der blev mig meldt en Professor Lind.

Lind.

Til Deres Excellences Tjeneste. Jeg har efter Universitetets Villie skiftet Ham: Doctoren er bleven til Professor.

Plefs.

Og hvad har den nye Universitetsprofessor at meddele mig? Da vi sidst skiltes — det er nu 2 Aar

siden — antog jeg vort Mellemværende for opgjort og afgjort.

Lind.

Ja, Hr. Greve! jeg havde ikke blot modtaget mit Honorar, men faaet min Afsked som Huuslæge, med det Paalæg, at betragte Deres Huus som et mig fremmed og uvedkommende.

Plefs.

Er Huset da nu maaskee blevet et andet?

Lind.

Nei, hverken Huset eller dets Eier er forandret; det er mig, som er bleven en Anden, og som derved har faaet Mod til paany at træde over Husets Tærskel.

Plefs.

Nuvel, Hr. Professor! Hvad har De at sige mig? i Korthed, om jeg tør bede.

Lind.

Jeg skal fatte mig i muligste Korthed, men nødes dog til at minde Deres Excellence om vort sidste Ordskifte. Jeg beilede dengang til Deres Datter, og De gav mig et kort Afslag. De erklærede, at efter Deres Anskuelser gjorde Standsforskjellen mellem Comtesse Anna og mig enhver Forbindelse umulig.

Plefs.

Og hvorfor recapitulere denne gamle Historie? Forholdene ere jo de samme som før. De er Doctor —

en meget duelig Doctor, jeg indrømmer det — men dog endnu bestandig Dr. medicinæ Lind.

Lind.

Rigtig! Men Doctoren er qua Professor kommen op i Rangforordningen, og staaende paa denne min Stige, vover jeg at fornye min Beilen.

Pless.

Taler De for Alvor eller vil De gjøre Løier med mig?

Lind.

Hvor kan Deres Excellence mistænke mig for Sligt? Elsker jeg ikke Deres Datter? Vilde jeg ikke give Alt til, at De antog mig som Søn, til at den Lykke, der var for høi for Doctoren, maatte befindes opnaaelig for Professoren.

Pless.

Deres Professortitel synes virkelig at være gaaet Dem til Hovedet. Maaskee tænker man anderledes ved Universitetet, men for mig er en Doctor og en Professor 2 Alen af eet Stykke. Afstanden mellem Dem og min Datter, er i mine Øine akkurat den samme som før, Mesalliancen lige stor.

Lind.

I Deres Øine kan altsaa Intet udfylde det dybe Svælg mellem Adelsmanden og Borgeren?

Pless.

De betragter mig saa vist, Hr. Professor. Troer

De ikke jeg veed, at i vor Tid nye Anskuelser begynde at komme i Curs? at nu alle Mennesker skulle kaldes Brødre og Søstre — thi nedstamme vi ikke Alle fra Adam og Eva? Men forstaa mig, jeg vil ikke være med at udbrede slige Lærdomme. Jeg troer paa Standsforskjel som paa en guddommelig Indretning, og da jeg er en god Christen, giver jeg mig ikke af med at forandre Himlens Beslutninger.

Lind.

Jeg ikke heller, Hr. Greve! Troede jeg som De, at Comtesse Annas og mit Giftermaal var en virkelig Mesalliance, skulde jeg ikke tage Ordet for den, thi jeg hader Mesalliancer. Men veed Deres Excellence hvori en Mesalliance bestaaer? Den bestaaer ikke i Standsforskjel, men den bestaaer, foruden i ulige Dannelse, i forskjellig Smag, i modsatte Sympathier. Det er dette, der gjør Ægteskabet disharmonisk, og denne Forskjel lader sig ikke ophæve, selv med god Villie, thi den har sin Rod i Menneskehjertet.

Pless.

De bliver varm.

Lind.

Jeg taler Hjertets og Naturens Sag.

Pless.

Og jeg taler Samfundets og Fornuftens. De

smiler? Dette ironiske Smiil har De neppe laant fra den Natur, De tilbeder.

Lind.

Deres Excellence tager feil; jeg smilte ikke. Men jeg kan ikke længer følge Deres Tankegang.

Pleſs.

Beſvar mig da blot eet Spørgsmaal: af hvad Grund bærer De upudret Haar?

Lind.

Fordi Pudder paa mit Hoved er Løgn; er i Strid med Sandhed og Natur. Jeg er jo ikke hvidhaaret.

Pleſs.

De paakalder Sandhed og Natur. Hvad mener De da vel om Skik og Brug?

Lind (tørt).

At Brugen ikke altid ſkikker ſig.

Pleſs (opbragt).

De ſkal være et godt Hoved, Hr. Profeſſor! men hvad der ſkikker ſig, har De endnu ikke lært. Hvorledes ſvarer De mig, hvorledes taler De til mig, ſom nu ſaalænge har betvunget min billige, retfærdige Harme, og med Rolighed hørt paa en Mand, ſom jeg vel maa kalde min bittre Fjende.

Lind.

Deres bittre Fjende? Jeg forſtaaer aldeles ikke Deres Excellence.

Pleſs (med ſtigende Heftighed).

Men De ſkal lære at forſtaae mig. Da De ukaldet er traadt over min Dørtærſkel, maa De ogſaa bære Følgerne deraf. Ja, Hr. Doctor og Profeſſor! jeg hader Dem, og med Grund. De har forſtyrret Freden i mit Huus. Min Datters Hjerte har De bag min Ryg ſtjaalet. Saavel paa hende ſom paa min Søn har De forſkruet Hovedet. Som De ſelv har inddrukket Nutidens falſke Viisdom, har De forſtaaet at indpode den i mine Børn. Otto, dette ſvage, ubeſtemte Menneſke, har De gjort haardnakket, ſtiv og opſætſig; Anna har De næſten gjort fjollet, ſaa hun vil være med at reformere Verden; ja ſelv min Huſtru har Deres Daarſkab og Indbildſkhed ſkaffet en Raptus paa Halſen.

Lind.

Hr. Greve! jeg anbefaler mig.

Pleſs (tager ham ved Armen).

Nei, bliv! De ſkal høre mig ud. Troer De, jeg vil finde mig i alt dette? Troer De, jeg lader en ung Profeſſor ſpille Bas med mig, min Familie og mine Principer? Aldrig! aldrig! Udfaldet ſkal viſe det, min Herre! — Deres daarlige Planer og Forhaabninger ville ſtrande paa en Mands Villie, der er faſt ſom hiin gordiſke Knude, til hvis Løsning der krævedes et Alexanderſværd.

(Gaaer haſtig bort, ud ad Sidedøren.)

Lind (ene).

Der er jeg kommen net afsted! En smuk Ende paa mit fornyede Frieri! Manden var jo ude af sig selv; sprudede Ild og stod i lys Lue som Hekla. Godt, at ikke ogsaa Jomfru Fugl, efter vor Aftale, indfandt sig med sin Ansøgning; hun var neppe sluppen ringere, end med et Par Øresigen. Det løber virkelig surr for mig. Men hvem kommer der? — Otto!

Syvende Scene.

(Otto kommer ind fra Sideværelset.)

Otto.

Saa Du er her endnu? Jeg troede næsten, at min Fader havde kastet Dig paa Døren. Han løb mig i dette Øieblik forbi, frygtelig opbragt, og sendte mig et Par lynende Blik. Nu er han inde hos Anna og min Moder og læser dem Texten. O Ven, staae mig bi! ræk mig en støttende Arm! Ved paany at staae overfor denne imponerende Skikkelse, og møde dette rynkede Bryn, følte jeg ret det Vovespil, jeg har indladt mig paa. Var det mig ikke en Umulighed at opgive Henriette; stolede jeg ikke fast paa Dig som Hjælper og Raadgiver — o, det vilde være mig svært at fortsætte Spillet.

Lind.

Kald mig ikke din Raadgiver; jeg selv staaer raadvild.

Otto.

Der har vi Anna!

Ottende Scene.

Anna (kommer hurtig ind fra Sideværelset).

Hvor er Otto? — og hvem seer jeg der? min bedste, min trofasteste Ven! (Række Lind Haanden.) Nu er al min Frygt forsvunden; men De veed ikke hvor vred min Fader er. En ond Aand maa have aabenbaret ham alle vore Forhandlinger igaar og sværtet os sorte for ham. Har De seet ham? Har De talt med ham?

Lind.

For et Øieblik siden. Jeg kom herop, efter vor Aftale igaar; men dette Skridt har kun gjort Ondt værre. Netop mine Ord, min fornyede Beilen, har optændt denne hans grændseløse Forbittrelse. Mig tillægger han Skylden for Alt.

Otto.

Og paa en Maade har han jo ogsaa Ret: det var jo virkelig Dig . . .

Anna (afbrydende).

Hvordan, Otto! vil Du her optræde som Anklager?

Otto.

Jeg anklager Ingen; jeg klager kun over vor ulykkelige Skjæbne.

Anna.

Den vil vi ved trofast Sammenhold vide at bære. Der er intet Tordenveir, som jo dog tilsidst trækker over.

Lind.

De har Ret, dyrebare Anna! nu gjælder det Fasthed, Enighed og Trods mod Verdens Daarlighed. At opgive vore igaar fattede Beslutninger, vilde kun gjøre os selv svage, og uskikkede til at handle. Nei, fremad maae vi! Deres af Mod lysende Øie skal være vor Ledestjerne! trofast Sammenhold vort Løsen!

Otto.

Der har vi Moder, badet i Taarer!

Niende Scene.

(Grevinden kommer fra Sideværelset, med Tørklædet for Øinene.)

Grevinden.

Mine Børn! mine Børn!

Anna.

Kjæreste Moder! Du græder —

Grevinden.

Jeg har vel Grund dertil. Tænk, han vil gjøre Eder arveløse!

Otto.

Arveløse! Er det muligt?

Anna.

Det kan Fader ikke mene for Alvor.

Grevinden (bliver Dr. Lind vaer).

De her, Hr. Doctor! Skal jeg kalde Dem Ven eller Fjende?

Lind.

Ven, Fru Grevinde! Ven, skjøndt Grev Pless nylig kaldte mig sin og sit Huses bittre Fjende. At jeg fordum var alt andet end fjendsk mod Dem og Deres Familie, veed Ingen bedre end De, Fru Grevinde!

Grevinden.

Jeg veed det; De beilede til min Datters Haand.

Lind.

Og fik Afslag.

Grevinden.

Det nedsætter Dem ikke i mine Øine. Min Datter elskede Dem, og ulykkelig Kjærlighed har altid havt en Talsmand i mit Hjerte.

Otto.

Vedbliv at tale for os, Moder! Ogsaa min Henriette har De tidt omtalt med Godhed.

Grevinden.

Personlig kjender jeg kun lidt til hende; men jeg kan ikke misbillige dit Valg. Hvor tidt har jeg ikke fra min Loge beundret hendes følelsesfulde Spil! Men nu gjælder det om ganske andre Ting: om at formilde og forsone Eders Fader.

(Sofus kommer hurtig ind.)

Sofus.

Grev Plefs anmoder Deres Naade om øieblikkelig at komme ind til ham.

Grevinden.

Strax, Sofus! Strax! Underſtotter nu ogſaa I, mine Børn, Eders Moders Beſtræbelſer!

(Bort ad Sidedøren, fulgt af Sofus.)

Otto.

Du, Søſter Anna, maa føre Ordet, hvis Fader lader os kalde.

Anna.

Gjerne! Jeg frygter ham ikke, og har aldrig frygtet ham ſom Du. Fra Lille af var jeg hans Kjæledægge, og jeg er vis paa, at jeg endnu har en Stjerne hos ham.

(Frants kommer hurtig fra Baggrunden.)

Otto.

Hvad vil Du, Frants? Vil Du tale med mig?

Frants.

Ja, Hr. Greve! Nede paa Trappen ſtaaer en Dame, ſom De godt kjender.

Otto.

Jomfru Fugl?

Frants.

Truffet!

Otto (til de Andre).

Vent her et Øieblik! Jeg fører Henriette herop.

(Bort med Frants.)

Lind (til Anna).

Hvad vil Jomfru Fugl sige til disse nye Hiobsposter?

Anna.

Hun vil sagtens hænge med Næbet, som det sommer sig en Fugl. O, tilgiv mig! men jeg kan ikke lade være at spøge, midt i vor Elendighed. I Morges da jeg oppe paa mit Kammer aabnede Vinduet, saae jeg Gjenboens Dueflok flyve over Taget og kredse rundt høit oppe i Luften. De skulde blot seet det, hvordan hele den mørke Duesværm pludselig, idet den vendte sig, straalede skinnende hvid i Sollyset. Da faldt der en Steen fra mit Hjerte; thi var det ikke et lykkeligt Varsel? Spaaer det os ikke en pludselig Forandring i vor Skjæbne?

Lind.

Jeg beundrer Dem, kjære Anna! De har et Barns urokkelige Tillid.

Anna.

Ja, men endnu mere fik jeg Troen i Hænderne, da Pigen kom op med Kaffen, og jeg, efter at have drukket, anstillede mine Forsøg med Kaffegrumset i Kanden og spaaede min Fremtid deraf. O, jeg forsikkrer Dem: Grumset viste mig Fremtiden saa lys og saa klar.

Lind.

Hvor er De ikke sød og elskværdig. Siig mig

engang, troer De virkelig paa Tegn og Varsler? ikke blot paa de store, men paa de smaa?

Anna.

Ja, hvorfor skulde jeg ikke troe paa dem? Vi stakkels Mennesker ere jo blinde. Vi veed jo aldeles ikke hvad der vil skee imorgen, eller blot om en Time. Havde jeg ikke mine Tegn og Spaadomme, vilde jeg føle mig høist ulykkelig. Men De maa vide, Hr. Doctor — og Doctor betyder jo en klog Mand — De maa vide det, at jeg har lært at behandle mine Tegn, saa de næsten altid spaae Held og Lykke.

Lind (kysser hendes Haand).

Nei, nu er De reent uimodstaaelig!

Tiende Scene.

(Otto, Henriette, de Forrige.)

Otto (som fører Ifr. Fugl ved Haanden).

Tænk, Henriette har staaet næsten et Qvarteer i Forstuen, men turde ikke gaae op.

Henriette.

Jeg havde jo forsømt Tiden. Efter vor Aftale igaar skulde jeg indfinde mig samtidig med Doctor Lind; men saa hørte jeg af Tjeneren, at Doctoren allerede var inde hos Greven, og saa tabte jeg Modet. Jeg havde Ingen til at præsentere mig. Vel har jeg tidt mødt Grev Plefs paa Gaden, men han kjender jo aldeles ikke mig.

Lind.

Og nu skal De her modtage lutter daarlige Efterretninger.

Otto.

Jeg har fortalt Henriette Alt; men hun lader endnu ikke Haabet fare.

Lind.

Spillet staaer kun slet; men desuagtet, naar jeg her betragter os alle Fire, ere vi dog alle avancerede siden igaar. Naturen i os har seiret: Damernes Pocher og Fiskebeensskjorter ere faldne, og Pudderet er fløiet os Alle af Haaret.

Otto.

Ak, hvad hjælper det! Dine Ord klinge nasten som Haan.

Anna.

Otto er bleven rent forknyt. Hans høie Mod fra igaar er aldeles forsvundet. Trudslen om at gjøres arvelos, har aldeles slaaet ham til Jorden.

Otto.

Ja spot mig kun! Din Spot forbedrer ikke vore Sager.

Henriette (som har staaet og grundet, seer pludselig op).

Jeg faaer en Idee!

Otto.

Hvad siger Du, Elskede?

Henriette.

Jeg faaer en Idee, Otto!

Lind.

Jomfru Fugl faaer en Idee!

Anna.

O, lad os høre den! Siig os den!

Otto.

Ja, søde Henriette! Siig os din Idee.

Henriette.

Det tør jeg ikke. Drifstigheden af den vilde forskrække Dig, og blev Du bange, kunde din Angst smitte mig. Saa mange af mine Ideer ere rygne i Lyset.

Otto.

Men hvad har Du dog ifinde? Skal jeg spille en Rolle i din Idee?

Henriette.

Ja, Du, og Comtesse Anna og Doctor Lind. Vi skal Alle have Roller i den. Det gjælder vor fælles Lykke.

Lind.

Saa gid Ideen da maa lykkes!

Anna.

De seer ganske begeistret ud, kjære Henriette: næsten som en Pythia paa Trefoden.

Henriette.

Ja, Comtesse Anna! Tanken bringer mig virke-

lig til at bæve; men jeg vil vove Alt, for at vinde Alt. Hør mig, Otto! Hør mig, Venner! Møder Alle reiseklædte ved min Bolig imorgen tidlig, og medbringer en Vogn, forspændt med fire Heste. Veien til Maalet er lang — godt 5 Miil.

Anna.

O, er der kun 5 Miil til Lykken, skal vi snart naae den med fire Heste.

Henriette.

Men ved Maalet er vi endnu ikke ved Maalet.

Otto.

Hvad er dog din Mening og Hensigt?

Henriette.

Spørg mig ikke om Noget idag. Imorgen skal Du erfare Alt.

Otto.

Velan! Jeg vil slaae Lid til dit Ord — til dit straalende Die. Det er som Anna siger: Du er vor Pythia!

Lind.

Det er Dem, Jomfru Fugl, som har at befale; Vognen skal holde for Deres Dør, naar Apollo siger Hyp til sine Heste.

Anna.

Vi ville kjøre omkap med Solvognen.

Henriette.

Og glem ikke, at vi Alle maae hjælpes ad.

Anna.

Som trofaste Venner!

Otto.

Knuden er haardt strammet. Maatte din Idee, Henriette, bringe Løsningen!

Lind.

Ja, maatte den bringe os det Alexanderſværd, ſom Grev Pleſs forlanger!

(De staae alle Fire Haand i Haand idet Tæppet falder.)

Tredie Akt.

Skuepladsen forestiller et Parti af Fredensborg Slotshave i Nærheden af Søen. I Baggrunden sees Slottet og en op til Slottet førende Allee, smykket med Billedstøtter. I Forgrunden, under Træerne, paa begge Sider af Scenen, er anbragt et Par Bænke med Rygstød.

Første Scene.

(Sofus og Frants komme fra modsatte Sidegange ind paa Scenen, hvor de mødes.)

Frants.

Nei, hvad seer jeg! Du her?

Sofus.

Er det saa forunderligt? Hvor Herren er, bør vel ogsaa Tjeneren være.

Frants.

Saa den gamle Greve er herude?

Sofus.

Ja, i Følge med Geheimeraad Bernstorff. De er til Referat hos Kongen. Mens de forhandle paa Slottet, spadserer jeg i Haven.

Frants.

Saa Du spadserer? God Fornøielse!

Sofus.

Jeg har underlig nok aldrig før været herude, og maa dog see lidt af den Herlighed, hvorom der snakkes saa meget. See, det var om mig selv; men hvad gjør Du, Frants, her idag paa Fredensborg? Har Du privat Ærende?

Frants.

Jeg kan svare Dig med dine egne Ord: Hvor Herren er, maa Tjeneren være.

Sofus.

Saa Grev Otto er ogsaa herude?

Frants.

Ja, og Comtesse Anna med.

Sofus.

Hvad siger Du! Saa de er Allesammen reist fra Grevinden, trods hendes Besvimelse igaar? De maae have havt vigtige Grunde. Kjender Du dem, lille Frants?

Frants.

Nei jeg gjør ikke, lille Sofus. Men Du taler om Grevindens Besvimelse igaar Aftes. Hvordan hang det egentlig sammen med denne Besvimelse? Jeg hørte nok Støien og Spektaklet i hele Huset, hvordan Kammerjomfruen og Pigerne toge paavei; og jeg saae ogsaa, hvordan Du selv kom styrtende

ud paa Gaden efter Doctor Lind, og igjen fik ham trukket ind i Huset og op til Grevinden, der laa som død paa Sofaen. See, Alt det veed jeg; men Grunden til Besvimelsen er mig ikke klar. Skulde den vrede Grev Pless have tordnet saa stærkt for Grevindens Øren, at hendes fine og delicate Constitution ikke har kunnet udholde Tordenveiret?

Sofus.

Det var maaskee nok muligt, at Du havde Ret. Men den Doctor Lind maa være en sand Mirakelmager. Neppe havde han holdt Grevinden en lille blaa Flaske under Næsen, før Hendes Naade igjen slog Øinene op og smilte som en Engel.

Frants.

Det kan jeg tænke mig. Men hvad sagde saa Grev Pless, han som var Skyld i det hele Rumore?

Sofus.

Han kyssede Grevinden paa Panden, og trykkede Doctor Lind en heel Nævefuld Guld i Haanden.

Frants.

Tog Doctoren mod Pengene?

Sofus.

Nei, han lagde igjen Pengene paa Bordet og sagde Farvel. Men saa kom Greven hen og tog ham i Haanden og takkede ham, ja fulgte ham heelt ned ad Trappen.

Frants.

Det bekjender jeg var en stor Naade af en Mand som Grev Pless.

Sofus.

Ja, var det ikke? Men nu Farvel, Frants! Jeg maa nytte Tiden. (Tager en dobbelt Priis.)

Frants.

Hvordan smager en Priis i fri Luft?

Sofus.

Udmærket. Den er et sandt Kryderi paa alt det Grønne her omkring. Men hvor her ogsaa er deiligt! det er vel Esrom Sø vi see der lige for os? (Peger ud over Tilskuerne.)

Frants.

Ja vel er det Esrom Sø. Seer Du hvor Bølgerne rulle og dukke op og ned, som var det Menneskehoveder.

Sofus.

Siig mig engang, Du er jo velbekjendt her paa Egnen: Hvad er det Hvide deroppe tilhøire, ved Enden af Søen?

Frants.

Det Hvide er Esrom Kloster; og det Graa, der langt nede tilvenstre, er Noddebo Kirke. Alt det Dunkle i Baggrunden, er Grib Skov.

Sofus (skyggende for Øiet).

Saa alt det Dunkle der i Baggrunden, er Grib

Skov? — Ja, nu maa jeg see at komme ned til Soen. Hvor gaaer Veien?

Frants (pegende til Siden).

Folg blot Stien ligefrem, bestandig ligefrem.

Sofus.

Tak for god Underretning. (Gaaer.)

Frants.

Ingen Aarsag! Det var i rette Tid Spionen fjernede sig; thi der kommer mit Herskab ned gjennem Alleen: hele Compagniet, alle de Forbundne, fire Mand hoi!

Anden Scene.

(Frants, Dr. Lind, Otto, Anna og Isr. Fugl.)

Otto.

See der har vi jo Frants! (Til Isr. Fugl.) Skal ogsaa Frants gjøre Tjeneste ved Udførelsen af din Idee?

Henriette.

Jeg bad ham møde her. Hans Hjælp er mig fornøden.

(Gaaer hen og taler et Øieblik sagte med Frants, hvorpaa denne fjerner sig.)

Anna (til Henriette).

Hør, kjære Henriette, er altsaa Stedet. Naar kommer nu Tiden til at handle?

Henriette.

Snart — snart, venter jeg.

Anna.

De sætter virkelig vor Taalmodighed paa Prøve. Endnu veed vi Intet. Nu burde dog Pythia oplade sin Mund.

Otto.

Ja, søde Henriette! nu tør Du ikke længer bevare din Taushed. Hidtil har vi fulgt Dig som lydige Børn, ja endog for din Skyld forladt Moder, uagtet hun igaar ikke var vel. Nu kræver vor Tro sin Belønning. Under hele Kjørselen herud var Du taus; under vort Middagsmaaltid paa Kroen var Du taus; paa vor Spadseretur her i Haven har Du været taus — nu tal! Siig os din Idee, og tildeel os vore Roller!

Henriette.

Men jeg har jo sagt Dig, at Du og din Søster maaskee ville misbillige Ideen, og saa ligger hele mit Mod.

Lind.

Jeg holder med Jomfru Fugl. Lad hendes Genius raade. Som han har indgivet hende Ideen, saa lad ham bestemme Tiden til dens Iværksættelse.

Otto.

Det skal han have Lov til; men Ideen maae vi kjende, og vore Roller maae vi have os tildeelte.

Henriette.

Nu vel, saa vil jeg da tale.

Anna.

Tal! vi er lutter Øre.

Otto.

Lutter Forventning.

Lind.

Og jeg føier til: lutter Beundring. Hvordan en Genius opererer, har jeg aldrig vidst; men siden Solens Opgang, under hele vor Kjørsel og Samliv idag, har jeg studeret Methoden paa Dem.

Henriette.

De har mig tilbedste; De gjør Nar ad mig.

Anna.

Nei, kjære Henriette! De har virkelig noget Genialt ved Dem; derom ere vi Alle enige.

Henriette.

Da er min Idee langtfra at være genial; den kunde snarere kaldes dumdristig. Viid, mine Venner! det er min Hensigt, her at opsøge Kongen, forelægge ham vor Sag, og paakalde hans Bistand.

Otto.

Opsøge Kongen!

Anna.

Forelægge Kongen vor Sag!

Lind.

Anraabe Kongen om Hjælp! Har De ogsaa betænkt Følgerne?

Otto.

Vil Du anklage Fader for Kongen?

Anna.

Vil De betroe Kongen Deres og min Kjærlighedshistorie?

Lind.

Vil De gjøre Kongen til Dommer over Hjerterne?

Henriette.

Der seer De! Sagde jeg det ikke nok: De vilde gjøre mig bange og tage Modet fra mig.

Lind.

Det er ikke vor Hensigt, i det Mindste ikke min. Vi ville kun bede Dem at overveie Tingen. De lader til at være meget uerfaren i Verden.

Henriette.

Det maa jeg desværre tilstaae, trods alle de Roller, jeg har spillet, og alle de Bøger, jeg har læst.

Otto.

Ak, søde Henriette! det er just dem, der her har gjort Dig blind og ledt Dig vild.

Anna.

Var De saa bekjendt med Hoffet og Hoflivet som jeg, vilde De neppe være falden paa den Tanke.

Det Eventyrlige hører hjemme paa Skuepladsen, men aldeles ikke ved Hoffet.

Henriette.

Nu er jeg reent forvirret. Min Mening var, at jeg her skulde bryde Isen; og saa skulde de Alle træde til, og bekræfte og understøtte mine Ord. Hos hvem skal jeg nu søge Raad? Jeg havde saa sikkert ventet at finde en Allieret i Dem, Hr. Doctor, De, som nylig bød os trodse Moden, og sværge Naturen, Fornuften og Friheden Troskab.

Lind.

Deres Forventning om en Allieret er ikke bleven skuffet. Mine Indvendinger skulde kun prøve Fasthedden af Deres Beslutning. Er De fast bestemt paa, at ville udføre Deres Tanke; har De Mod til at tale til Kongen som til et andet Menneske: saa gjør det! Jeg er overbeviist om, at Deres Genius da har viist Dem den rette Vei.

Otto.

Troer Du virkelig? — Men der kommer Frants tilbage.

Henriette.

Saa er maaskee vor Skjæbne afgjort. Jeg sendte ham ud at speide efter Kongen. Paa denne Tid sagde man mig, pleier Kongen at spadsere her i Haven.

Anna.

Der har vi Duen med Oliebladet!

Tredie Scene.

(Frants. De Forrige.)

Frants (til Ifr. Fugl).

Det gik efter Ønske: Jeg saae Kongen oppe ved Enden af Alleen, fulgt af Geheimeraad Bernstorff og en skrammereret Lakai. Om et Øieblik maa han komme her forbi.

Henriette.

Saa gaa! Men bliv i Nærheden, og kom, naar jeg kalder.

Frants.

Klap blot i Hænderne og kald mig ved Navn. Jeg lægger mig bag Løvet henne paa Skraaningen.

(Frants bort.)

Henriette.

Og nu, mine Venner, lad mig alene! Jeg maa et Øieblik samle mine Tanker. Gaa igjen hen i Normandsdalen; men vend hurtig her tilbage, naar jeg sender Dem Bud. Da gjælder det Udførelsen af Deres Roller.

Otto.

Vi skal ikke svigte Dig. Farvel, elskede Henriette! Min Trøst er, at Kongen er en venlig Mand.

Anna.

Men betro ham dog ikke alle vore Hemmeligheder, og hold min Fader i Ære.

Lind.

Tal, kjære Jomfru Fugl, som Deres Genius indgiver Dem det.

Otto.

Himlen være med Dig! (Alle bort, tilhøire.)

Henriette (alene).

Ja, Himlen være med mig! Alt løber rundt for mig, og dog gjælder det nu at være rolig og fattet. Hele Dagen har jeg tænkt over den Tale, jeg vilde holde til Kongen. Jeg meente den kunde læres udenad som en Rolle; og nu da jeg skal bruge den, husker jeg neppe et Ord af den. Jeg elendige Menneske! Hvad skal jeg dog gjøre? Skal jeg løbe bort og skjule mig bag Træerne? Men hvad bliver saa Udfaldet for os Alle? Spot og Skade! Værre kan det ikke blive, om jeg ogsaa her prostituerer mig. O Gud, staa mig bi! Der seer jeg dem allerede. Inden to Minuter staaer jeg for Kongen. Nei, jeg har ikke Mod til at møde hans Blik — til at tale til ham. Jeg løber bort — der kommer de! Nu er det forsilde.

Fjerde Scene.

(Jfr. Fugl trækker sig lidt til Siden ved Bænken, idet Kongen og Bernstorff træde frem. Lakaien forbliver i Baggrunden.)

Kongen.

En charmant Aften! Vi faae en smuk Solnedgang. Hvor tydelig ligger ikke Grib Skov for os.

Bernstorff.

Vinden har feiet Taagerne bort.

Kongen.

Er Solen først nede, vil Mørket dog snart indfinde sig.

Bernstorff.

Ja, paa denne Aarstid er Dæmringen kun kort.

Kongen.

See der! Hvem staaer derhenne ved Bænken? En ung Pige! og i hvor ydmyg og bøiet en Stilling.

Bernstorff.

Det er ingen af vore Damer; det seer man paa Dragten. Fiskebenene mangle.

Kongen.

Men vakker er hun. (Nærmer sig.) God Dag, mit smukke Barn! Venter De eller søger De Nogen? Det seer næsten ud dertil.

Henriette.

Jeg søger — Kongen.

Kongen.

Kongen! Hører De, Bernstorff? Instinctet har ført os paa rette Vei. (Til Jfr. Fugl.) Den De søger, staaer her for Dem.

Henriette.

Jeg kjendte strax Deres Majestæt.

Kongen.

Men De selv . . . Hvorledes? Deres Ansigts-

træk forekomme mig saa bekjendte. Hvem er De? Hvad er Deres Navn?

Henriette.

Henriette Fugl, Skuespillerinde ved Theatret.

Kongen.

Ja rigtig! nu seer jeg det: Skuespillerinden Jomfru Fugl. Jeg syntes nok jeg skulde kjende Deres Person, som jeg saa tidt har seet paa Scenen. Og De er kommen herud til Fredensborg, for at opsøge Kongen?

Henriette (lidt stammende).

O, Deres Majestæt! Ja jeg er kommen herud. — Jeg er . . . jeg er i en stor Forlegenhed.

Kongen.

Hvordan! i en stor Forlegenhed?

Henriette.

O, jeg taler vist reent forkeert. Jeg kan neppe faae Ordene frem. Det er, som laa mig en Steen paa Hjertet.

Kongen.

Saa kast Stenen af! For mig skal De ikke være bange. Tal kun frimodig. De er i en stor Forlegenhed, siger De.

Henriette.

Nei, det var et galt Ord; jeg meente Nød. Men ikke blot jeg selv er i Nød: ogsaa mine Venner er i Nød.

Kongen.

Og kan jeg hjælpe Dem og Deres Venner?

Henriette.

Det troe og haabe vi, Deres Majestæt.

Kongen (til Bernstorff).

Det er som jeg sagde. Vi ere komne i rette Stund. (Til Jfr. Fugl.) Forklar mig, hvori Noden bestaaer. Vær ikke saa bevæget. Tal rolig. De er jo vant til at tale til Publicum; Kongen hører ogsaa til Publicum.

Henriette.

Deres Majestæts Venlighed indgyder mig nyt Mod. Ja, jeg veed det; jeg staaer for en naadig Konge.

Kongen.

Tænk ikke paa Kongen. Fortæl mig Alting klart og ligefrem.

Henriette.

Jeg skal forsøge det. Hvis jeg snubler i min Tale —

Kongen.

Saa hjælper jeg Dem op; stol derpaa. Sagen altsaa er —

Henriette.

Et Forhold, Deres Majestæt.

Kongen.

Hvorledes? Et Forhold —

Henriette.

Et Kjærlighedsforhold mellem mig og en ung fornem Mand.

Kongen.

Hvem er den unge Mand?

Henriette.

Grev Otto Pleſs.

Kongen.

En Søn af Geheimeraaden? Men han er jo udenlands.

Bernſtorff (til Kongen).

Han er netop i disſe Dage vendt tilbage fra ſin Reiſe. (Affides.) Jeg begynder at ane Sammenhængen.

Kongen (til Frk. Fugl).

De behøver ikke at ſlaae Øinene ned. Et Kjærlighedsforhold, ſelv om de Paagjældende ere af ulige Stand, kan være meget ſmukt og tilladeligt. Siig mig, er denne Forbindelſe ny, eller har den en Fortid?

Henriette.

Vi har været hemmelig forlovede i tre Aar.

Kongen.

Hemmelig forlovede, ſiger De. Altſaa veed den ældre Grev Pleſs Intet om Tingen?

Henriette.

Nu veed han Alt; men han vil Intet vide derom.

Kongen.

Det kan jeg tænke mig. Saa det var altſaa

Deres egen Nød. Men nu Deres Venners Nød — hvori bestaaer den?

Henriette.

Netop i det Samme. Ligesom Grev Pleſs negter ſin Søn og mig ſit Samtykke, negter han det til en Forbindelſe mellem hans Datter og Doctor Lind. Vi ere Alle beſtedte i ſamme Nød.

Kongen (drager Bernſtorff lidt tilſide).

Men det er jo en mærkelig Hiſtorie, hvorom jeg ikke har hørt det Mindſte: To ulykkelige Par, ſom Tyranniet vil adſkille. Veed De, Bernſtorff, noget om Tingen?

Bernſtorff.

Ja, Grev Pleſs har ſelv igaar indviet mig i den. Men at den Actrice, han omtalte, var Jomfru Fugl, anede jeg rigtignok ikke. Han bad mig endogſaa optræde ſom Dommer i Tviſten mellem ham og hans Familie.

Kongen.

Og hvad dømte De da?

Bernſtorff.

Dommen blev ikke afſagt, men opſat til idag. Nu maa Deres Majeſtæt, hvem en af Parterne her paakalder, paatage Dem dette Dommerkald. Deres Kjendelſe vil have ſtørre Virkning end min.

Kongen.

Hvad tænker De paa? Jeg kjender jo saa godt som Intet til Sagen.

Bernstorff.

Men jeg kan her staae Deres Majestæt bi. Under Kjørselen herud idag har jeg erfaret Alt. Kjærlighedsforholdet er kun det Halve af Sagen. Den anden Halvdeel angaaer et socialt Spørgsmaal: hvorledes man har at forholde sig overfor Skik og Brug, Tid og Sædvane; og det er denne sidste Deel, der især har sat ondt Blod hos Grev Pless, da han deraf befrygter Prostitution for sig og sit Huus.

Kongen.

Førend jeg paatager mig at domme, maatte jeg have fuldstændig Underretning om Alt.

Bernstorff.

Dermed kan jeg tjene.

Kongen.

Ogsaa ved Dommens Affattelse maatte De være min Raadgiver.

Bernstorff.

Med Raad og Daad er jeg til Kongens Tjeneste.

Kongen.

Vel; men nu maa jeg sige den unge Pige et beroligende Ord. (Nærmer sig igjen til Frk. Fugl.)

Henriette (afsides).

Hvad mon han har besluttet?

Kongen.

Min kjære Jomfru Fugl! Jeg har talt med Geheimeraad Bernstorff om Deres og Deres Venners Affairer, som han nøie kjender. Det vilde være mig kjært, om jeg her kunde tjene dem Alle, navnlig Dem, Jomfru Fugl, af hvis Spil, saavel i Tragedien som i Comedien, jeg har havt megen Fornøielse. Som Actrice ved det Theater, jeg har skjenket Byen, har De gjort ret i at henvende Dem til mig. Men dog gjør det mig ondt, at Deres Kjærlighed formodentlig vil drage Dem bort fra Scenen. Det nye Theaters Opblomstring er mig vigtig. Den Skueplads, Baron Holberg har grundlagt, bør vi paa alle Maader frede om. Men det forstaaer sig, Venus og Amor ere mægtigere end Thalia. Ikke sandt, min Gode?

Henriette.

Deres Majestæts naadige Ord ville altid være mig uforglemmelige.

Kongen.

Siig mig, ere Deres nys omtalte Venner ogsaa herude idag?

Henriette.

De ere her i Haven.

Kongen.

Godt. Vær altsaa med Deres Venner her tilstede om en halv Time. Jeg skal anmode Grev Pleß om ligeledes at give Møde, og da ville vi forsøge,

om der ikke lader sig tilveiebringe et for alle Parter hæderligt Forlig.

Henriette (knælende).

O, lad mig takke Deres Majestæt! Ja, jeg vidste det, jeg vilde her møde Danmarks Titus, Danmarks Eiegod. Derfor er der jo Konger paa Jorden, for at de Svage og Trængende ikke skulle føle sig forladte. Men hvad Offer bringe vi disse Jordens Herrer? Hvad har vi at skjenke dem, som ere vort Skjold i Fare, vort Ly mod Uveir, vort Haab i Nød? Kun vor Taknemmelighed har vi, kun med vore Taarer kunne vi lønne vore Velgjørere. O Konge! tag her min oprigtige Tak! Danmarks Eiegod vil ikke forsmaae den.

Kongen.

Mit kjære Barn! jeg forsmaaer sandelig ikke Deres Tak; men endnu har jeg jo ikke fortjent den. Reis Dem! Jeg lader Dem nu alene; men glem ikke vor Aftale, og mød til rette Tid med Deres Venner.

(Kongen, Bernstorff og Lakaien bort.)

Henriette (ene. Hun sætter sig paa Bænken).

Hvor mit Hjerte slaaer! hvor min Kind brænder! I hvilket Oprør er jeg ikke kommen ved dette Møde med Kongen — ved at skifte Ord med Landets første og mægtigste Mand. Endnu rinde mine Taarer. Ja! nu forstaaer jeg det — af en jordisk Maje-

stæt har jeg lært det — hvorfor vi altid faae Taarer i Øinene, naar vi taler med Gud.

Femte Scene.

(Grev Pleſs kommer ind fra Sidegangen.)

Pleſs (standſer og seer frem for sig).

Herfra har man dog endnu den skjønneſte Udsigt! Hvor det er blevet en yndig Aften, og hvor jeg selv føler mig vel tilmode! Det er næsten som Havblik efter Storm. Stormen fra igaar Aftes har ganske lagt sig, og enten jeg vil eller ikke vil, maa jeg være min Antagoniſt, den unge Doctor taknemmelig. Havde han ikke været tilstede, da min Kone saa pludselig fik Ondt, hvem veed, hvad Udfaldet var blevet. Hun var imorges fuldkommen rask, da jeg tog fra hende, og bad mig være ganske ubekymret. Jeg er ogsaa ubekymret; mit Hjerte føler sig forunderlig let i disse Naturomgivelser, og fandt jeg blot Leilighed dertil, gjorde jeg gjerne endnu idag en god Gjerning. (Slaaer paa Sidelommen.) Heldigviis har jeg en velstoppet Portefeuille hos mig. (Bliver Henriette vaer.) Men hvem sidder der paa Bænken? En ung Pige i Taarer!

Henriette (affides, idet hun tager Tørklædet fra Øinene).

O Himmel! hvad seer jeg! Ottos Fader! Hvor heldigt, at han ikke kjender mig.

Pleſs (nærmer sig).

Jeg maa tale til hende. — De har grædt, mit

Barn! Er der gaaet Dem Noget imod? Jeg er netop iaften oplagt til at hjælpe min Næste, og skjøndt gammel Cavaleer, tjener jeg meget gjerne unge Damer.

Henriette (reiser sig).

De er altfor god, min Herre! Men min Nød vil De neppe kunne afhjælpe.

Pless.

Siig ikke det! Lad mig i det Mindste høre, hvori Nøden bestaaer. — De er en ung Dame — skulde De maaskee have Hjertesorg? Giftermaalssorger?

Henriette.

Det var jo muligt.

Pless.

Og nu, kan jeg tænke, savner De Brudeudstyr, Bryllupspynt, eller andre Nødvendighedsartikler til Giftermaalet. Hvad? — De tier. Tor Deres Øine, mit vakkre Barn! Lad Pengetrang ikke gjøre Dem forknyt. Har man ikke før seet Guld regne ned i Skjødet paa Folk?

Henriette.

Det er ikke Pengesorger, der trykke mig.

Pless.

Ikke det? Det gjør mig paa en Maade ondt. Men betro Dem alligevel til mig. Vel er jeg ude over de Aar, da Hjertets Stemme er den dominerende i Alt; men jeg har dog ogsaa engang været ung, saa jeg nok kan sætte mig ind i Situationen, og min Livserfaring,

mit roligere Blod, kunde maaske komme Dem tilgode. Tal altsaa frit, og siig mig Grunden til Deres Sorg.

Henriette.

Man vil skille mig fra den, jeg elsker.

Pless.

Og hvorfor?

Henriette.

Fordi han er af høiere Stand end jeg.

Pless.

O, jeg forstaaer det! Af Deres Paaklædning — der forøvrigt er meget net, om end den fattes Damernes Attributer: af Deres Dragt slutter jeg, at De maa tilhøre Borgerclassen, eller maaskee en velstaaende Landmandsfamilie her paa Egnen. Nu har en ung Mand herudefra — ikke sandt? — en Søn af en Forstraad, Kammerraad, Cancelliraad — eller hvad Slags Raad det nu monne være — forelsket sig i Dem; men Kammerraaden, Forstraaden, Cancelliraaden vil ikke finde sig i denne uhyre Mesalliance, og deraf følger saa de Elskendes Fortvivlelse, og at Deres egne smukke Øine her i Eensomhed udgyde saa bittre Taarer. (Smilende.) Naa, traf jeg Hovedet paa Sømmet? Har jeg Ret eller Uret?

Henriette.

De har virkelig Ret, min Herre, og jeg beundrer Deres klare, gjennemtrængende Blik. Det forholder sig ganske som De siger. (Affides.) Hvordan slipper jeg dog ud af denne Klemme?

Pleſs (tager venligt hendes Haand).

Nu, ſaa hils De Kammerraaden, Forſtraaden eller Cancelliraaden fra mig og ſiig, at han maa lade ſine taabelige Griller fare, og ophøre med ſin unyttige Kamp mod Kjærlighedsguden. Siig ham, at en ærlig Borger eller Landmand godt tør ſtille ſig ved Siden af en Kammerraad eller Cancelliraad. Siig ham alt dette, naturligviis paa en høflig Maade, og ſkulde Manden desuagtet fremture i ſin Daarſkab og ſin Trods mod den ſunde Fornuft: da føi endnu til, at den, fra hvem De overbringer ham denne Hilſen, er Excellencen Grev Pleſs, en af Kongens Geheimeraader.

Henriette.

O, er det muligt! Det er Grev Pleſs, fra hvem jeg tør overbringe denne Hilſen? Grev Pleſs, ſom ſaa kjærligt vil tage ſig af vor Sag?

Pleſs.

Som jeg ſiger Dem: det er ham ſelv, mig ſelv, Grev Joachim Lothar Pleſs, hvis Navn kan findes i første Claſſe af Rangforordningen, og hvis Sæde er i det Geheime-Conſeil.

Henriette.

O, hvor Deres Excellence har forſtaaet at trøſte mig! Og jeg tør ſtole paa Deres Ord — De vil aldrig tage det tilbage?

Plefs.

Aldrig, mit smukke Barn, aldrig! selv om jeg stod lige overfor Kammerraaden eller Cancelliraaden. Mit Ord er en Vexel, jeg giver Dem til fri Afbenyttelse. Naar og hvor De saa præsenterer mig den, skal jeg indløse den. — See det var ret! nu smiler De jo ordenlig. De er fornøiet, og jeg selv er tilfreds med min gode Gjerning. Nu Farvel! jeg maa et Øieblik ned til Søen og promenere for Taflet. Au revoir! (Bort tilvenstre.)

Henriette (ene).

Hvem havde drømt om denne lykkelige Hændelse! Nu gjælder det at smede, mens Jernet er varmt. (Nærmer sig Sideveien, klapper 3 Gange i Hænderne og raaber med dæmpet Røst:) Frants! Frants!

Sjette Scene.

(Frants kommer hurtig ind.)

Frants (med Haanden paa Hatteskyggen).

Hier bin ich, Ihro Gnaden zu Diensten!

Henriette.

Hurtig afsted til Normandsdalen og bed dem Alle møde her i Runddelen snareſt muligt.

Frants.

Alle Steenfigurerne?

Henriette.

Snak! Jeg taler om mine Venner og Forbundne.

Frants.

De er kun tyve Skridt herfra. De kunde ikke holde det ud i Normandsdalen. Steenhjerterne vare saa kolde, og deres egen Hjertespænding voxte ved Afstanden.

Henriette.

Saa gaa, og bed dem øieblikkelig komme hid.

Frants.

Jeg gaaer, løber, springer!

Henriette (ene).

Hvad skal Udfaldet blive? Hvad vil Kongen beslutte? Hans Øie var mildt og naadigt; men hvis han fik Betænkeligheder, har da ikke Munden det i sin Magt, at tale et andet Sprog end Øiet? Nei, nei, jeg vil ikke tænke mig denne Mulighed! Skulde Alt briste, har jeg dog endnu Vexelen fra Grev Pleſs, og Vexelgjæld maa jo prompte betales.

Syvende Scene.

(Otto, Anna og Dr. Lind, i Følge med Frants, komme fra Sidegangen.)

Otto.

Naa, søde Henriette! hvad har Du saa udrettet?

Anna.

Fik De Kongen i Tale?

Lind.

Fulgte De Deres Genius? Gik det efter Ønske?

Henriette.

Jeg har godt Haab; men dog kun Haab: Sagen er ikke afgjort endnu.

Otto.

Er det da os, som nu skal tage fat og føre den tilende?

Anna.

Jeg staaer beredt til at overtage min Rolle.

Lind.

Er det en activ eller passiv Rolle, De vil tildele os? Skal vi tie eller tale?

Henriette.

Efter Omstændighederne. Om faa Minuter vender Kongen her tilbage. Naar han taler til Dem, besvar hans Spørgsmaal — Andet har De ikke at gjøre.

Otto.

Men i hvad Retning skal Svarene gaae?

Henriette.

I den rigtige Retning. Vi maae Alle søge at vinde Kongen for vor Sag og gjøre ham til vor Allierede.

Anna.

Der har vi hans Sendebud!

En kongelig Lakai (kommer ind og henvender sig til Ifr. Fugl).

Maa jeg spørge om Grev Plefs er her i Nærheden?

Henriette.

Han gik nylig herfra.

Lakaien.

Jeg har Ordre til at opsøge ham, og bede ham indfinde sig her i Runddelen, hvor Kongen ønsker at tale med ham.

Henriette.

De vil kunne træffe ham nede ved Søen.

(Lakaien bort.)

Anna.

Saa Fader er virkelig herude idag? Jeg formodede det nok, da jeg før saae et Glimt af gamle Sofus.

Otto.

Der maa have været Referat paa Slottet.

Lind.

Men skal vi, Jomfru Fugl, da her holde Stand tilligemed Grev Plefs?

Henriette.

Det lader til at være Kongens Mening. Frants! Du maa paany ud at speide! Kongen gik op til Slottet, men vilde i Løbet af en halv Time være her tilbage. Han kan ikke være langt borte.

Frants.

Skal jeg da igjen op ad Alleen?

Henriette.

Det bliver det retteste. (Frants bort.)

Otto.

Hvor jeg beundrer Dig, Henriette! Du er som en commanderende General, der har Øine og Tanker allevegne.

Henriette.

Det er gammel Øvelse fra Scenen. Der maa man virkelig have Tankerne med sig.

Anna.

Ja vide, hvor man skal staae og gaae.

Lind.

Og naar man skal tie og tale. Men nu, mine Venner, er det vist bedst vi tie. Der kommer allerede Frants igjen, og der i det Fjerne seer jeg Kongen.

Frants (kommer ilende).

Der er han! Der er han! og igjen i Følge med Geheimeraad Bernstorff.

Otto.

Saa skynd Dig selv at komme bort, Du er ikke hoffähig.

Frants.

Desværre! Men hvem veed, om jeg ikke med Tiden kan blive det. (Bort.)

Anna.

Lad os nu stille os paa Rad her! Først De, Henriette, som allerede har brudt Isen, saa Dr. Lind, og saa Otto og jeg.

Lind.

De vil have Otto imellem os?

Anna.

Jeg maa støtte mig til Familien. Dog haaber jeg det Bedste. Hele Tiden her i Haven har mit venstre Øie kløet, og det spaaer jo Glæde!

Lind.

Ja, upaatvivlelig!

Otto.

Tys! der er Kongen.

Ottende Scene.

(Kongen, Bernstorff. De Forrige.)

Kongen (til Bernstorff).

Seer De, Bernstorff! en heel Forsamling.

Bernstorff.

Men dog kun den ene af Parterne; Grev Pleis mangler.

Kongen.

Mit Bud vil nok træffe ham. (Gaaer hen til Jfr. Fugl.) See her har De mig igjen, min Gode! Og det er vel Deres omtalte Venner?

Henriette.

Ja, Deres Majestæt. Her ved min Side staaer Doctor og Professor Lind — ved hans Side Grev Otto Pleis, og hos ham igjen Comtesse Anna Pleis.

Kongen.

Paa hende maa jeg først hilse; det er et gammelt Bekjendtskab. (Nærmer sig Anna.) Det er en Overraskelse, Comtesse Pless, at see Dem her; en behagelig Overraskelse. De kommer nu saa sjelden til Hoffet.

Anna.

Jeg har i nogen Tid maattet negte mig den Glæde og Ære; men nu da min Broder er kommen hjem ... Tør jeg forestille ham for Deres Majestæt? (Præsenterer Otto.)

Kongen (til Otto).

Velkommen hjem til Danmark. Har De nu ogsaa ret profiteret af Deres Reise? bragt et godt Udbytte tilbage med?

Otto.

Jeg haaber det, Deres Majestæt.

Kongen.

Og der seer jeg for første Gang Dr. Lind, som, efter hvad Geheimeraad Bernstorff fortæller, har været Deres Reisefælle. (Til Lind.) Det glæder mig at træffe sammen med Dem. Jeg har hørt tale om Dem. De skal være en meget duelig Læge, og til slige Folk trænge vi.

Lind.

Maatte jeg aldrig gjøre Deres Majestæts Roes tilskamme!

Kongen.

Det frygter jeg ikke for. Men nu, mine Damer og Herrer! hører mit Ord. Hvorfor De idag er kommen herud, veed jeg. Geheimeraad Bernstorff har i den Henseende forsynet mig med alle fornødne Oplysninger. Og nu spørger jeg Comtesse Anna, Grev Otto og Dem, Hr. Doctor, om det virkelig er Deres Ønske, at jeg skal dømme i Sagen mellem Dem og Grev Pless, og om De vil respectere min Dom?

Anna.

Med Glæde!

Lind.

Ubetinget!

Otto.

I dybeste Underdanighed!

Kongen (til Frk. Fugl).

Dem, Jomfru Fugl, behøver jeg ikke at adspørge. De har selv anmodet mig om min Mellemkomst og bør saaledes være tilfreds med Udfaldet, hvordan det end bliver.

Henriette.

Kongens Viisdom og Godhed er mig Borgen for Alt.

Kongen.

Stol ikke formeget derpaa! (Til Bernstorff.) Hvad mener De, Bernstorff, kan jeg nu erklære Retten for sat, og selv indtage mit Dommersæde?

Bernstorff.

Den anden Part burde vel først høres. Men der kommer Grev Pleſs!

Niende Scene.

(Grev Pleſs. De Forrige.)

Kongen (gaaer ham imøde).

De kommer i det rette Øieblik. Deres Nærværelſe er os fornøden.

Pleſs.

Saasnart Lakaien bragte mig Deres Majeſtæts Ordre, iilte jeg straxˉ herhen.

Kongen.

Vel, at han traf Dem. Jeg vilde ſpurgt Dem, om De endnu er af ſamme Mening ſom igaar.

Pleſs.

Hvorledes? Jeg forſtaaer ikke ganſke ...

Kongen.

De ønſkede igaar, at Geheimeraad Bernſtorff ſkulde domme i en opſtaaet Differents mellem Dem og Deres Familie. Nærer De endnu det ſamme Ønſke?

Pleſs.

Intet vilde være mig kjærere. Jeg har den ſtørſte Tillid til Hs. Excellences Indſigt og Dom.

Kongen.

Og kunde De bequemme Dem til, at overdrage dette Dommerkald, istedenfor til Geheimeraad Bernstorff, til mig?

Plefs.

Til Deres Majestæt? Det vilde være mig en overordenlig Ære. Men Sagen —

Kongen (afbrydende).

Er mig fuldkommen bekjendt. Jeg kjender alle Hovedpunkter og Bipunkter, og skulde i Dommen ikke forbigaae nogetsomhelst Væsenligt.

Plefs.

Hvis det er Tilfældet, hvor kunde jeg da ønske mig eller finde en visere og naadigere Dommer, end vor souveraine Monark?

Kongen.

De vilde acquiescere ved Dommen?

Plefs.

Meget gjerne; thi jeg nærer godt Haab om Udfaldet. (Seer omkring.) Men hvad seer jeg! der staaer jo min Søn og min Datter.

Kongen.

Ja, Parterne bør overvære Domsaffigelsen.

Plefs.

Og Doctor Lind! Jeg kan neppe komme mig af min Forundring. Deres Majestæt har allerede, som ved et Trylleslag, faaet alle Paagjældende sam-

lede. (Stirrer hen for sig.) Men hvem er da den unge Dame der paa Floien, her nærmest ved? Det løber virkelig furr for mig — det er jo hende, jeg for et Øieblik siden talte med. (Til Kongen.) Den unge Dame der, hører dog vel ikke med til Parterne?

Kongen.

Jo, Grev Pleſs, hun hører væsenlig med. Hvis De ikke før er truffen sammen med hende, vil jeg her forestille Dem Skuespillerinden, Jomfru Fugl. (Gjør en Haandbevægelse hen imod Jfr. Fugl.)

Pleſs (forbauset).

Jomfru Fugl! Skuespillerinden ved Theatret?

Kongen.

Netop som De siger det.

Pleſs.

Jeg er aldeles forbauset. Jeg maa virkelig samle mig. Tillader Deres Majestæt, at jeg taler to Ord med Geheimeraad Bernstorff?

Kongen.

Meget gjerne! (Vinker ad Bernstorff og gaaer selv hen og converserer Jfr. Fugl.)

Bernſtorff.

De vil tale med mig, Grev Pleſs?

Pleſs.

Siig mig, for Himlens Skyld, var det en Spøg af Kongen, eller er den unge Dame der (peger) vir-

kelig Actricen Jomfru Fugl, hende jeg har talt til Dem om, og for hvem min Søn sværmer!

Bernstorff.

Ja, Grev Pleſs, det er hende — hende selv i egen Person.

Pleſs.

Saa er jeg leveret!

Bernstorff.

Hvad mener De?

Pleſs.

Saa har jeg tabt min Proces, før den er begyndt.

Bernstorff.

Det skal De dog ikke sige.

Pleſs.

Endnu blot et Ord! Er det Dem, som har gjort Kongen bekjendt med samtlige Omstændigheder ved Sagen?

Bernstorff.

Det er mig; men desforuden har en lille Fugl sunget for hans Øren derom.

Pleſs.

En lille Fugl? O, jeg forstaaer Dem!

Kongen (kommer tilbage).

Har de to Herrer udøst deres Hjerter for hinanden, og kunne vi nu afslutte Præliminærerne og skride til Dommen?

Pleſs.

Jeg er beredt — lutter Øre.

Kongen.

Saa behold Deres Plads. Jeg ſætter mig her paa Bænken, hvor jeg kan holde Øie med Parterne. De, Bernſtorff, ſtiller Dem ved min Side, for at underſtøtte mig, ſom før med Raad, nu med Daad.

Bernſtorff.

Jeg er til Kongens Tjeneſte.

Kongen

(efter at have taget Sæde, og medens Alle ſtaae med blottet Hoved).

Hører mig, ſamtlige Tilſtedeværende! Den Dom, der her ſkal affiges, er ikke ufeilbar — er ingen Salomons Dom, og Den, der affiger den, er ingen Titus, ingen Eiegod, ſom jeg idag har hørt mig benævne, og ſom man oftere har kaldt mig, ſkjøndt viſtnok meget med Urette. Jeg er en ſimpel dødelig Dommer, ſom kun veed med mig ſelv, at jeg elſker mit Folk og gjerne ønſkede at gjøre mine Underſaatter lykkelige. Det er ogſaa dette Maal jeg tilſigter ved min Dom idag, hvori jeg, efter at have raadført mig med min første Geheimeraad, har beſtræbt mig for, at lade Retfærdighed og Billighed ligemeget ſkee Fyldeſt. (Tager et Document frem og overleverer det til Bernſtorff.) Oplæs Dommen, Geheimeraad Bernſtorff!

Bernstorff.

Som Deres Majestæt befaler! (Udfolder Papiret og læser høit:)

Dom i Sagen, verserende mellem Geheimeraad Grev Pless paa den ene Side, og Grev Otto Pless, Comtesse Anna Pless, Dr. og Professor Lind, samt Skuespillerinden Jomfru Fugl paa den anden Side. Dommen, der falder i 3 Afsnit, a, b, c, lyder som følger:

A. Betræffende Sagens første Punkt, hvorvidt det kan indrømmes enkelte Personer af Samfundet, efter Godtbefindende at byde Skik, Brug, Sædvane og Mode Trods, ved at opføre, gebærde og klæde sig anderledes, end andre deres Lige i samme Stilling og af samme Livsvilkaar: da erklære vi, at en saadan selvtagen Frihed maa fordømmes som revolutionær, hvorfor ogsaa Grev Otto Pless, Comtesse Anna Pless, Doctor Lind og Jomfru Fugl, ved denne vor Kjendelse tilpligtes, fra næste Dags Morgen igjen at strøe Pudder paa deres Hoveder, og Damerne atter at anlægge Pocher og Fiskebeensskjorter.

Pless.

O, hvilken Viisdom! Jeg beundrer min høie Dommer og samstemmer ganske med Deres Majestæt.

Kongen.

Men nu kommer det andet Punkt.

Bernstorff (læser):

B. Betræffende Sagens andet Hovedstykke, Spørgsmaalet om, hvorvidt Hjertets Stemme tør følges i hvad der kaldes Hjertesanliggender, og navnlig i brødefrie Kjærlighedsforhold mellem Mand og Qvinde, da holde vi for, at den naturlige Tilbøielighed her maa gjøre Udslaget, saa at hvor Naturens Røst virkelig taler, Menneskenes Indvendinger bør forstumme. I Overeensstemmelse hermed kjendes for Ret, at Geheimeraad Grev Pless har at give sit Samtykke til det af hans Søn og Datter trufne Valg, og til den af dem med Doctor medicinæ Axel Lind og Skuespillerinden Jomfru Henriette Fugl indgaaede Pagt.

Henriette.

O, jeg anede Kongens Stormodighed.

Lind.

Dommen har overhugget Knuden.

Kongen.

Men endnu dog ikke løst den. Grev Pless har endnu Noget tilgode.

Pless.

Det vidste jeg; jeg kjender Kongens Retfærdighed.

Bernstorff (læser videre):

C. Hvad Sagens sidste Deel, Ægteskabsspørgsmaalet, angaaer, da tør hverken Samfundsordenens Bud tilsidesættes eller dens afstukne Grændser overskrides. Rang, Stand og Titel er ikke Legetøi, der

efter Behag kan bortkastes. Har Samfundsordenen etableret en Kloft mellem Elskende, bør Kloften saavidt muligt udfyldes, før Ægteskab tør indgaaes. — Ifølge Nutidens Begreber — Begreber, som kun Tiden selv kan give Løbepas — tør en Greve ikke gifte sig med en Skuespillerinde, saalidt som en høiadelig Comtesse kan ægte en borgerlig Professor, uden allevegne at vække Forargelse.

Pleſs.

O hvor sandt! hvor rigtigt dømt!

Kongen (hæver Fingeren).

Men Conclusionen mangler!

Bernſtorff

(lægger Papiret sammen og bøier sig mod Kongen).

Naadesordet ligger paa Kongens Læber.

Kongen.

De har Ret. (Reiser sig og vender sig mod Parterne.) For altsaa at bøde paa den omtalte Ulighed og Standsforskjel, og udfylde den i Dommen nævnte Kloft mellem de elskende Par, ville Vi for det Første foreslaae Skuespillerinden Jomfru Fugl at forlade Theatret, for, nobiliteret af Os, at indtræde i den ledige Plads paa Vallø, Vi just have at bortgive. Her vil Rang og Stilling være en saadan, at Grev Otto med hele Verdens Bifald vil kunne bortføre sin Stiftsdame fra Klosteret og føre hende som sin Brud til Alteret. Gaaer Jomfru Fugl ind paa vort Forslag?

Henriette (bøiende Knæ).

Kongens Naade rører mig dybt. Hvor kunde jeg afslaae et saa høimodigt Tilbud?

Kongen.

Vel! saa henvende vi nu Ordet til vort andet Par. — For ligeledes at udfylde den nævnte Stands-Kløft mellem Comtesse Pless og Professor og Doctor Lind, agte vi at udnævne bemeldte Doctor medicinæ Lind til vor Livlæge, med en til denne Post svarende særdeles Rang. Modtager Professor Lind Embedet?

Lind.

Med dybeste Taknemlighed. Og endnu for een Ting maa jeg bevidne Deres Majestæt min Tak.

Kongen.

Og hvorfor da?

Lind.

For det Sted i Dommen, hvor Tiden indrømmes Ret og Magt til selv at fastslaae og afkræfte sine Principer. Jeg tør altsaa endnu nære et Fremtids-haab for mine Idealer.

Kongen.

Men Haabet, gode Doctor, er ikke Opfyldelsen. (Til Bernstorff.) Nu maa vel Processen betragtes som endt?

Bernstorff

(overgiver Kongen Domsakten).

Ja, Kongens Villie er skeet.

Kongen

(idet han gjemmer Documentet).

Parterne have nu hørt Dommen. Er De, Grev Pleſs, tilfreds med min Kjendelſe?

Pleſs.

Igaar Formiddags, Deres Majeſtæt! vilde jeg neppe have været det; men der er i Mellemtiden indtruffet Omſtændigheder, ſom har mindet mig om gamle Forpligtelſer til Doctor Lind, og hvorved jeg er kommen ſaa dybt i Gjæld til Jomfru Fugl, at jeg ikke længer tør erklære mig utilfreds med Dommen.

Kongen

(vendende ſig mod de Andre).

Hører De det! Grev Pleſs er tilfreds med Dommen. Naar den Ældre ſamtykker, vil vel neppe Ungdommen gjøre Indſigelſer?

Alle de Unge.

Kongen leve!

Kongen.

Vel! Saa indbyder jeg nu det hele Selſkab til mit Aftentaffel. Der ville vi tømme et Bæger for den lykkelig tilveiebragte Forſoning.

Tiende Scene.

(En Kammerjunker. De Forrige.)

Kammerjunkeren (bringende Melding).

Grevinde Pleſs fra Kjøbenhavn kjørte nylig ind paa Slottet, i den Tro at Dronningen var hjemme.

Hun befinder sig her i Nærheden, og udbeder sig Tilladelse til at fremstille sig for Deres Majestæt.

Kongen.

Saa Grevinde Pless er ogsaa kommen herud?

Pless.

Min Kone! Er det muligt?

Kongen.

Hils Grevinden at hun er meget velkommen, og fortæl hende, at hun her vil træffe Gemal, Børn og Svigerbørn i kjærlig Enighed.

Kammerjunkeren.

Jeg skal melde hende det. (Bort.)

Kongen.

Og lad mig nu føre de forsonede Parter sammen. Her, Grev Pless, bringer jeg Dem Deres lydige Børn, som ville holde sig Dommens Paalæg efterrettelige.

Anna.

Ja, min Fader! jeg haaber, at De atter skal have Glæde af os. Engang var jeg Deres Kjæledægge, Deres Skjødebarn: lad mig igjen blive det!

Pless.

Vi vil see Tiden an, du lille Hyklerske! (Til Otto.) Dig, min Søn, skulde jeg egentlig være vred paa; men for Kongens Skyld pardonnerer jeg Dig. Gid Du engang som Amtmand maa fortjene din Pardon og gjøre Familien Ære.

Otto.

Det skal være min ivrigste Bestræbelse, min Fader!

Kongen

(vinker ad Jfr. Fugl og Dr. Lind).

Men her er endnu To af mine Clienter, som bede om Naade.

Pleſs.

Deres Majestæt behager at spøge; har ikke Kongen allerede benaadet dem?

Henriette (til Pleſs).

Men dog trænger i det mindste jeg endnu til Naade. Har jeg ikke vovet at skrive Deres Excellence til? Har jeg ikke fremturet i mit Forsæt, at ville erobre Deres Hjerte? Har jeg ikke endnu idag lumskelig fralokket Dem en Vexel — den jeg her ydmyg og angerfuld bringer tilbage (kysser hans Haand).

Pleſs

(kysser hende paa Panden).

Vexelen er indfriet, men behold den alligevel, mit Barn! Jeg kjendte Dem jo ikke før idag. Idag har jeg seet Dem ind i Øinene, og ind i Sjælen. (Til Lind.) Og De, Hr. Professor, De, som igaar stod overfor mig, først som Fjende og derpaa som Ven: De, som iaftes intet Honorar vilde modtage af min Haand: De skal dog vide, at jeg for Fremtiden overdrager min Datter at honorere Dem.

Lind.

Hvor gjerne modtager jeg mit Honorar af den kjære Annas Haand! men min Taknemlighed mod Dem, Hr. Greve, er derfor ikke mindre.

Kongen (som har seet til).

Og nu, mine kjære Clienter! aflægger nu ogsaa Deres Tak til Geheimeraad Bernstorff! Uden denne sjeldne Statsmands Bistand var Forliget neppe kommet istand.

(Alle vende sig mod Bernstorff, som tager enhver af dem i Haanden.)

Ellevte Scene.

De Forrige. Grevinde Pless og Kammerjunkeren, fulgte af Hornblæsere og Fakkelbærere, ved hvis Fakkers Skin Slottet og hele Scenen stærkt oplyses. Fakkerne holde sig i Baggrunden.

Grevinden

(iler hen imod Kongen).

Jeg er kommen ubuden og unanmeldt, Deres Majestæt! Jeg havde haabet at træffe Dronningen, men hører hun er taget til Ballo.

Kongen.

Derfor er De dog ikke reist forgjæves. De træffer her Deres Nærmeste, og, som De seer, Alle godt stemte og i gjensidig god Forstaaelse.

Grevinden
(fører Tørklædet til Øinene).

Ja jeg har hørt det. Himlen har bønhørt mig, førend jeg fik lagt Sagen i Dronningens Haand.

(Nærmer sig Pless.)

Jeg kunde ikke udholde det hjemme. De, Grev Pless, var borte — Børnene vare borte, hvad en Seddel fra Annas Haand underrettede mig om. Jeg maatte med herud; jeg maatte see at forebygge et Sammenstød og, om muligt, tilveiebringe en Forsoning. Det er allerede skeet — jeg er overflødig, og jeg takker Gud derfor. O, mine Elskede! lad mig omfavne Dem Alle! Kun Himlen veed, hvilken Glædesstrøm, der i dette Øieblik fylder mit Hjerte. (Omfavner dem een for een, og udbryder efter at have taget Tørklædet fra Øinene.) Kjærlighed er dog det Første af Alt!

Kongen.

Grevinden har Ret. Og nu ville Vi ved Fakkelskin og Hornmusik tiltræde vor paatænkte Promenade gjennem Havens Alleer op til Slottet. De, Jomfru Fugl, maa iaften være min Dame, thi De har virkelig skaffet mig en fornøielig Dag. De, Bernstorff, maa føre Grevinde Pless, og De, min kjære Greve, maa tage Deres Datter under Armen. Doctor Lind og Grev Otto inviterer jeg til at slutte Troppen og slutte sig til Deres Damer ved Taflet.

(Alle rangere sig som angivet, undtagen Pless, der bliver staaende i Forgrunden.)

Bernstorff (til Kongen).

Gaae vi her ad Stien tilhøire?

Kongen.

Ja, det er jo nærmeste Vei til Søalleen. (Vinker ad Kammerjunkeren.) Lad et Par Fakler gaae foran! Det begynder allerede at mørknes.

(Kammerjunkeren med nogle af Faklerne trækker forbi.)

Kongen.

Nu fremad, mine Damer og Herrer!

(Toget sætter sig i Bevægelse, Kongen og Jomfru Fugl i Spidsen. Idet Bernstorff gaaer forbi Pleis, standser han et Øieblik.)

Bernstorff (halv leende).

Naa, giver De mig nu Ret? Idag er ikke igaar. Tiderne skifte. (Gaaer videre.)

Pleis.

(vendende sig mod Tilskuerne).

Ja, Tiderne skifte. Idag — hvad aldrig var skeet igaar — allierer sig en Pleis med en Fugl og en Lind. Og hvad Mere er: Kongen byder en Actrice Armen og inviterer en ung upudret Professor til sit Taffel. Hvad vil man om 100 Aar sige til den Historie? (Tager sin Datters Arm og følger de Øvrige.)

Musikchoret falder ind med en Marche og slutter tilligemed Faklerne Toget, skridende i langsom Gang forbi Prosceniet.

Tæppet falder.

Anmærkning.

Ved Opførelsen paa Scenen foretages i Slutningen af Skuespillet følgende Forkortninger: Efter Repliken 3die Akt, 9de Scene:

Alle de Unge.

Kongen leve!

skal Kongens Svar lyde saaledes:

Kongen.

Vel! — Her, Grev Pless, bringer jeg Dem Deres lydige Børn, som ville holde sig Dommens Paalæg efterrettelige. (Fører begge Par over til Pless.) Det hele Selskab indbyder jeg til mit Aftentaffel. Der ville vi tømme et Bæger for den lykkelig tilveiebragte Forsoning.

Efter denne Kongens Replik følger — med Udeladelse af hele tiende Scene —

Ellevte Scene.

De Forrige. Grevinde Pless og en Kammerjunker, fulgte af et Musikchor og endeel Fakkelbærere, ved hvis Fakkers Skin Slottet og Scenen oplyses. Fakkerne holde sig i Baggrunden.

Kammerjunkeren (bringende Melding).

Grevinde Pless!

Grevinden (iler hen imod Kongen).

Jeg er kommen ubuden, Deres Majestæt; Jeg havde haabet at træffe Dronningen o. s. v. — hvorefter Scenen gaaer sin Gang indtil Stykkets Slutning, kun at de første Ord i Grevindens anden Replik: „Ja, jeg har hørt det." falde bort.

Paa Undertegnedes Forlag ere følgende Skrifter udkomne af:

Frederik Paludan-Müller.

Ungdomsskrifter.

Første Bind. Fjerde Udgave.

Kjærlighed ved Hoffet.
Dandserinden.
Amor og Psyche.

1 Rdl 64 ß.

Ungdomsskrifter.

Andet Bind. Anden Udgave.

Eventyr i Skoven.
Alf og Rose.
Poesier.

1 Rdl 48 ß.

Sex Digte.

Tredie Udgave.

Kalanus.
Abels Død.
Kain.
Benedict fra Nursia.
Ahasverus.
Pygmalion.

1 Rdl 72 ß.

Mythologiske Digte.

Anden Udgave.

Venus.
Dryaden.
Tithon.

2 Rdl 48 ß.

Paradiset.

Bibelsk Drama.

1 Rdl 24 ß.

Ungdomskilden.

En Fortælling.

56 ß.

Adam Homo.

To Dele. Femte Udgave.

3 Rdl 48 ß.

Tiderne skifte.

Skuespil i 3 Akter. 1 Rdl.

Adonis.

Et mythisk Digt. 16 ß.

Ivar Lykkes Historie.

1ste Deel 3 Rdl. 2den Deel 4 Rdl 72 ß. 3die Deel 3 Rdl 48 ß.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.